

BRITISH COLUMBIA-ALBERTA, CANADA

27.6. - 12.7. 2004

osallistajat: Amelie Rousseau, Jukka Jantunen ja Markku Loippo

Taustaa

Amerikka, uusi manner. Monesti se on ollut ajatuksissani. Luonnoltaan tuttu lukemattomien tv-ohjelmien ja elokuvien kautta. Kynnys uuden mantereen vierailulle on kuitenkin ollut minulle korkea. Linnuston suhteen haasteet tuntuivat olevan henkisellä puolella.

Pohjois-Amerikan linnustossa on paljon vastaavuutta vanhan mantereen ja Aasian, sekä Siperian lajistoon. Kirjallisuus kuvaa paljon arktista lajistoa; kahlaajia, vesilintuja, kanalintuja ja pöllöjä. Pohjois-Amerikassa on paljon suoria vastineita Aasian lintulajeille. Jonkin verran alueella esiintyy myös meillä esiintyviä pohjoisia lajeja: tunturipöllö, pulmunen, merisirri, kiiruna ja joitakin muita. Pääosin mantereen pohjoisosassa on kuitenkin oma lajistonsa. Vertailtaessa Pohjois-Amerikan ja Euroopan linnustoa on suurin ero varpuslintujen ryhmässä. Pääosa Pohjois-Amerikan varpuslintusuvuista on sellaisia, joita ei löydy muualta. Tutuimpia lajeja, joita esiintyy molemmilla mantereilla ovat mm. haapääsky, kottarainen, varpunen ja tunturikiuru. Tiaiset on systematiikassa eroteltu omaksi Poecile-suvukseen, vaikka ne kyllä suuresti muistuttavat meidän Paruksiamme. Pääosa varpuslintusuvuista, kuten kerttulit, piivit, tangarat, tyrannit ja siepparit ovat kuitenkin jotain, mihin emme ole Euroopassa tottuneet. Tämä oli vuosia suurin kynnys omalle Pohjois-Amerikan valloitukselleni.

Valmisteluja

Kanadan Vancouverissa asuva lintuharrastajaystäväni Jukka Jantunen oli vierailmassa Suomessa joulukuussa 2003. Retkeilimme yhdessä Etelä-Karjalassa joinakin päivinä. Noilla retkillä nousi esiin mahdollisuus vieraillla Kanadassa kesällä 2004. Ajatukset jäivät lepäämään pitkiksi ajoiksi. Keväällä 2004 palasimme asiaan ja meillä molemmilla oli edelleen mielenkiintoa kesäretkeä kohtaan.

Vähitellen päätös Kanadaan lähdöstä kypsyi ja aloin valmistella matkaa. Ajankohdaksi oli tarkentumassa kesä-heinäkuun vaihde. Hankin kirjallisuutta ja Jukka toimitti hyvissä ajoin potentiaalisten lintulajien luettelon kaavailemallemme reitille. Tilasin lentoliput vasta kesäkuun alkuvaikeilla. Alennuslipuista ei ollut siis enää toivoakaan ja kesäkaudella lentojen hinnat ovat muutenkin ohjehintatasolla. Yksinkertaisin ja halvin reittivaihtoehto Helsingistä Vancouveriin oli SAS:n Helsinki-Tukholma-Lontoo-Vancouver. Matkasta oli tulossa reilun kahden viikon mittainen ja se ajoittui sopivasti varpuslintujen laulukauden lopulle ja toisaalta arktisten kahlaajien muuton alkuun. Aluksi retken ajankohta 27.6.-12.7. vaikutti myöhäiseltä, mutta retkeillessämme Kanadan vuorilla, osoittautui jakso monipuoliseksi ja antoisaksi.

Lentolippujen hinta oli korkea: 1085€. Kustannuksia tasoitti kuitenkin kompaktin ryhmämme pienet matkakulut paikan päällä. Teimme Kanadan sisämaan kiertoajelun Amelien pikku-Mazdalla. Majoituimme pääosin leirintäalueilla ja halvoissa motelleissa. Auton vuokraamisesta aiheutuvat kulut siis ohitettiin ja polttoainekulutkin jakautuivat. Koko matkani budjetti oli 2000€ ja sillä se myös toteutui.

Pakkasin Jukan kehotuksesta laukkuihin melko niukasti tavaraa, lähinnä vaatetta ja optiikkaa. Ison kassin pohjalle hautasin Jukan tilaamat lintuverkot, joita eivät Kanadan tulliviranomaiset mitenkään rekisteröineet. Majoitusvälineet sain käyttöni Jukalta, eikä niitä onneksi tarvinnut raahata lentokoneeseen. Olin valmiina lähtöön kauniin Juhannussunnuntain aamuna.

Matkaohjelma

Jukka valmisteli keskikesän matkallemme monipuolisen ohjelman. Tarkoituksena oli tehdä laaja sisämaan kierros Kanadan kahden läntisimmän provinssin alueella. Kierros perustui laajalta Jukan ja Amelien matkakokemuksiin aiemmilta kesiltä. Sisämaan kierros ahmaisi valtaosan matkan ajasta. Alku- ja loppumatkaan oli mahdollisuus sisällyttää retkiä Vancouverin tuntumaan. Niinpä matkaohjelmaan sisällytettiin paikallisretkeilyä Jukan ja Amelien asuinseudulla Gibsonsissa, reilu retkipäivä Vancouverin kaupungin lintupaikoille, meriretki Tyynen meren rannikolle ja reilu retkipäivä suurelle Vancouverin saarelle. Sisämaan kierros sisälsi monipuolista habitaattia Brittiläisen Kolumbian Okanagan-laakson havumetsärinteillä, preeriaretkeilyä Albertassa, Milk Riverin alueella, edelleen tutustuminen Kalliovuorten henkeäsalpaaviin maisemiin Albertassa Banffin ja Jasperin kansallispuistoissa. Pohjoisempaan retkeilimme pääasiassa Brittiläisen Kolumbian provinssissa Peace Riverin metsäisissä laaksoissa ja viljelyksillä. Lännempänä vierailimme Mackenzien metsäisellä vuoristoseudulla. Matkamme ohjelma muotoutui lopulliseksi vasta retken aikana. Viimeisten päivien aikataulu varmistui vasta meriretken ajankohdan mukaan. Pääosin Jukka oli kaavaillut ohjelman, jota pyrimme noudattamaan koko vierailuni ajan. Pieniä sovelluksia jouduimme silti tekemään.

Kanada 27.6.-12.7. 2004, toteutunut matkaohjelma:

27.6.

Siirtyminen autolla Mäntyharju-Helsingin lentoasema klo 5.50-8.00

Lento Helsinki-Tukholma Blue1 klo 9.30-9.30 paik. aikaa (lentoaika 1h)

Lento Tukholma-Lontoo SAS klo 11.10-12.50 paik. aikaa (lentoaika 2h35min)

Lento Lontoo-Vancouver Air Canada klo 16.00-16.45 paik. aikaa (lentoaika 9h45min)

Retkeilyä Vancouver Iona Sewage Lagoons. Lauttamatka Vancouver-Langdale. Retkeilyä Gibsons Chaster Park. Majoittuminen Amelien ja Jukan kotiin Gower Point Rd klo 21.00.

28.6.

Retkeilyä Gibsons: Chaster Park, Roberts Creek, Wilson Creek, Center, Gospel Rock

Sechelt: Halfmoon Bay, Kinnikinnick Park, Porpoise Bay. Myöhään iltayöllä valmistautuminen pitkälle sisämaan automatkalle.

29.6.

Lähtö sisämaan automatkalle klo 6.00. Lauttamatka Langdale-Vancouver.

Retkeilyä Vancouver: Ampleside Park, Burnaby Lake. Automatka alkoi valtatieä 1 itään: Abbotsford-Chilliwack-Hope. Edelleen valtatieä 3 itään.

Retkeilyä Manning Provincial Parkissa. Pysähdyksiä valtatie 3:n varressa Princeton-Hedley-Keremeos. Valtatie 97 pohjoiseen Marron Valley, Okanagan Lake, Kelowna.

Retkeilyä Winfield, Brewer Lake Road. Beaver Lake Forest Service Road.

Siirtyminen yöllä tietä 97 etelään Vaseux Laken itäpuolelle.

30.6.

Yöpyminen vuorella Irrigation Creek Roadilla autossa. Retkeilyä em. vuoristotietä alas valuen Vaseux Lakelle. Oliver, McKinney Road ja siirtyminen USA:n rajan tuntumaan Nighthawk Roadille. Richters Pass. Oliver, Rd 22 (viljelykset). Vernon Meadows, Shuttleworth Creek Road (metsätie). Ukkosmyrskyn saattamana Oliver, River Road. Illansuussa lähtö kohti itää valtatieä 3. Majoittuminen klo 23.00 Barmingtonin lomakylään Erieen (50€/yö/2krs.mökki)

1.7.

Matka jatkui klo 6.30 valtatieä 3 itään. Pysähdys korkealla rajavuorilla Kootenay Passissa. Retkeilyä Crestonin Duck Lakella. Iltapäivällä ajo jatkui valtatieä 3 itään: Cranbrook-Elko-Fernie-Sparwood. Siirtyminen Kalliovuorten läpi Albertan Provinssiin Crowsnest Passin solassa. Illansuussa saavuimme valtatieä 3 Lethbridgeen, josta edelleen valtatieä 4 kohti kaakkoa. Retkeilyä Stirlingin preerijärvellä. Majoittuminen Milk Riverin leirintäalueelle klo 22.00 (5€/telttä) lähelle USA:n rajaa.

2.7.

Jatkoimme klo 6.00 kantatieä 501 itään pysähdellen Milk Riverin preerialla. Retkeilyä Writing-On-Stone Provincial Parkin laaksossa. Jatkoimme teitä 880 ja 501 itään Pakowki Lakelle. Jatkoimme iltapäivällä tietä 885 pohjoiseen Etzikomiin. Täältä ensin valtatieä 3 länteen Taberiin ja kantatieä 36 pohjoiseen Brooksiiin. Retkelle Lake Newellin Kinbrook Provincial Parkiin. Matka jatkui moottoritietä 1 kohti Calgarya. Majoittuminen lopulta ukkosmyrskyssä klo 00.00 Calgaryn Olympic Motelliin (56€/2huonetta/yö).

3.7.

Matka jatkui klo 6.30 valtatieä 1 luoteeseen Banffin kansallispuistoon. Kalliovuorten upeissa maisemissa. Pysähdyksiä Columbian Icefield, Lake Louise, Jasper. Peruutimme Jasperin köysiratomatkan Whisper Mountainille turistiruuhkan vuoksi. Jatkoimme valtatieä 16 koilliseen ja Entrancesta erämaista kantatieä 40 pohjoiseen. Pysähdyksiä William Switzer PP, Berland River, Vernon Creek, Smoky River, Kakwa River. Grande Prairiesta tietä 43 länteen.

Retkeilyä sateessa Wembley Sewage Lagoons. Majoittuminen maksuttoman PP:n leirintäalueelle Demmittiin klo 22.00.

4.7.

Retkeilyä koko päivän Dawson Creekin lähellä: Demmit, Road 201 (metsätie), Swan Lake, McQueen's Slough. Iltayöllä Swan Lake S-pään luhdalla. Majoittuminen edelleen Demmittin leirintäalueella klo 23.30.

5.7.

Retkeilyä koko päivän Dawson Creekin ja Fort St. Johnin ympäristössä: Demmit, Road 201, Brassey Creek Road (metsätie), Blackfoot Regional Park, Clayhurst (preeriatie), Boundary Lake, Beaton River PP, Taylor, Fort St. John Sewage Lagoons (S). Majoittuminen Fort St. John Motor Inniin (tuplahuone/yö/43€).

6.7.

Retkeilyä koko päivän Fort St. Johnin ympäristössä: Fort St. John Sewage Lagoons (N), Charlie Lake, Beaton PP, Peace Island PP, Brassey Creek Road (metsätie).
Lähtö lounaaseen tietä 29 Chetwyndiin. Iltayöllä Mackenzieen tietä 39. Majoittuminen Mugaha Marshin rengastusaseman pihaan teltaan klo 23.30.

7.7.

Retkeilyä Mackenzien ympäristössä: Mugaha Marsh (rengastusaseman järvi ja luhdat), Morfee Mountain (kiipeäminen vuorelle), Mackenzie Sewage Lagoons.
Ruokailu Mackenzien kiinalaisessa ravintolassa ja lähtö kohti etelää klo 21.00. Tietä 97: Prince George, Quesnel, Williams Lake. Parin tunnin unet autossa Clintonissa.

8.7.

Matka jatkui tietä 1 etelään Cache Creekiin. Retkeilyä aamyöllä Venables Valley Roadilla. Etelään Fraser Riverille retkeilyä Skihist PP ja edelleen valtatieä 1 Hope-Abbotsford-Vancouver. Ajo suoraan lauttasatamaan Tsawwasseniin klo 12.30. Lauttamatka Tsawwassen-Victoria klo 13.00-14.30 kuuluisalle Vancouverin saarelle (43€/3henkilö+auto). Retkeilyä Victoriassa: King's Road (asutusalue), Viaduct Flats (kosteikko). Lähtö illalla kohti länsirantaa pitkin tietä 4. Majoittuminen Port Albernessa klo 22.00 Redford Motor Inniin (51€/3henk+koira/2huonetta).

9.7.

Matka jatkui Port Albernistä tietä 4 länteen klo 5.30. Saavuimme Vancouver Islandin länsirannalle klo 7.30. Meriretki Tyynelle Valtamerelle Tofinon satamasta alkoi klo 8.00 (2,5h retki/60€/henkilö). Retkeilyä venematkan jälkeen saaren länsirannalla Comber's Beach, Ucluelet-Amphitrite Point (meristaijausta). Paluumatka saaren itärannalle iltapäivällä. Pysähdys Cathedral Grovessa. Lauttasatamaan Nanaimoon klo 16.00, josta lautta klo 16.00-17.40 mantereelle Vancouverin Horseshoe Bayhin. Ruokailu pubissa Gibbonsin lautta odotellessa (valtava ruuhka). Lauttamatka Horseshoe Bay-Langdale klo 20.00-

20.50. Saapuminen Jukan ja Amelien kotiin Gibsons Gower Point Roadille klo 21.30. Kuorman purku, kahvit ja iltahuuto.

10.7.

Letkeä retkipäivä Gibsons ympäristössä. Chaster Park, Chapman Creek, Wilson Creek Estuary ja iltahetki Gospel Rockissa. Punalohi-illallinen, iltahuutoa ja pakkausta Gower Point Roadilla.

11.7.

Viimeinen retkipäivä Kanadassa. Lähtö Gower Point Roadilta klo 5.45. Lautamatka Langdale-Horseshoe Bay klo 6.20-7.10. Retkeilyä Vancouverin kaupungin lintupaikoilla: Colony Farm, Delta, Coal Point (sataman lieteranta) Reefel Bird Sanctuary, Boundary Bay (vuorovesiranta), Iona Sewage Lagoons. Lentoasemalle klo 19.00. Paluulennon oli määrä lähteä klo 20.50. Lento Vancouver- München Lufthansa klo 20.50-16.00 paik. aikaa (aika 10h10min)

12.7.

Münchenin lentoasemalla kolmen tunnin odottelu terminaalissa torkkuen. Lento München-Helsinki Lufthansa klo 19.00-22.40 paik. aikaa (lentoaika 2h40min). Ajomatka Helsinki-Mäntyharju klo 23.15-01.30

13.7.

Saapuminen ajomatkan päätteeksi kotiin Mäntyharjulle aamuyöllä klo 1.30

Matkan tapahtumat

27.6. Siirtyminen Suomesta Kanadaan. Vancouverin ympäristössä.

Heräsin Mäntyharjulla Juhannussunnuntaina klo 4.30. Siirsin jo illalla pakatut nyssäkät autoon ja lähdin ajelemaan kohti Helsinkiä. Kesäaamu valtatiellä oli todella hiljainen, sillä vastaan ajelivat Heinolaan mennessä vain henkilöauto ja illanvietosta väsähtänyt polkupyöräilijä.

Saavuvin Vantaan Lentoparkin pihaan klo 7.30, josta bussikuski heitti minut terminaalille klo 8.00. Blue 1:n ATR lähti ajallaan klo 9.30 kohti Tukholman Arlandaa. Kone laskeutui rauhalliselle naapurimaan lentokentälle klo 10.10. Ainoa pikku särö terminaalissa olivat ruotsalaisien iltapäivälehtien tunnetusti aggressiiviset lööpit: Zatan Zlatan! Ruotsi putosi meneillään olevista jalkapallon EM-kisoista puolivälierissä Hollannille rangaistuspotkukilpailussa. Lähtö kohti Lontoota tapahtui ajallaan klo 11.10 SAS:n vuorolla. Lentomatka meni uuden mantereen lintulajistoa opiskellessa. Laskeuduimme Lontoon Heathrown kentälle klo 12.10 paikallista aikaa. Terminaali oli sekava eikä ilmastointi toiminut. Normaali kesäpäivä muuttui käytävillä odotellessa painostavan hikiseksi. Pitkien kävelyjen jälkeen oikea lähtöterminaali löytyi. Air Canadan lähtöselvitys oli hyvin sekava ja myöhästyi puolitoista tuntia. Työnnyin lopulta tiskille ja minut päästettiin koneeseen. Kone lähti klo 16.00 ja lento sujui suhteellisen leppoisasti vanhemman herrasmiehen kanssa hiukan seu-

rustellen. Yli yhdeksän tunnin kököttelyn jälkeen kone saapui Vancouverin ylle. Upeat rannikkovuoret ja Tyyni valtameri tulivat näkyviin valkoisten pilvien lomasta. Aurinko paistoi alhaalla laskeutuessamme Fraserjoen suiston tasangolla olevalle kentälle. Tuntui oudolta, että tuntikausien lennon jälkeen terminaalin kello näytti 16.45 ja oli edelleen sen samaisen sunnuntain iltapäivä. Keveiden tullimuodollisuuksien jälkeen siirryin tulohallin väenpaljouteen. Koh-ta odottavien rivistä erottui Jantusen Jukan tuttu virnistys. Siirryimme park-kihalliin ja lievää suuremman kulttuurishokin vallassa istahdin Mazdan etu-penkille.

Ajoimme lentokentän vieressä sijaitsevan Iona Islandin puhdistusaltaan ran-taan. Taustalla kylpi meri kirkkaassa auringossa. Kauempana sinersi suuren Vancouver Islandin profiili. Pujottelimme itsemme pensaiden välistä puhdis-tamon portille ja kävelimme aidan sisäpuolelle. Ympäröivä äänimaalima oli täysin vieras. Jukka luetteli laulavien lintujen ääniä luontevasti. Avovesialtaalla kellui mukavasti sorsia: sinisorsa (*Anas platyrhynchos*) 20, harmaasorsa (*Anas strepera*) 110, punatavi (*Anas cyanopterus*) 2, sinisiipitavi (*Anas dis-cors*) 3, pikkulapasotka (*Aythya affinis*) 12 ja kuparisorsa (*Oxyura jamaicen-sis*) 2. Kauempana vesikasvustossa sukelteli paksunokkauikku (*Podilymbus podiceps*). Varpuslinnuista olivat luhdalla äänessä punaolkaturpiaalit (*Agelai-us phoeniceus*) ja suopeukaloiset (*Cistothorus palustris*).

Lietealtailla oli jo joitakin syysmuuttonsa aloittaneita tundran kahlaajia: tund-rasirri (*Calidris mauri*) 6 ja amerikansirri (*Calidris minutilla*) 3. Huomio kiinnittyi myös täplikkääseen amerikansipiin (*Actitis macularia*).

Lyhyen tarkkailun jälkeen lähdimme kohti Vancouverin keskustaa. Oli syytä ehtiä lautalle, jolla pääsisimme salmen yli Gibsonsiin. Ajoimme illan auringos-sa suuren Vancouverin keskustan läpi. Liikenne oli vilkasta, kun ohitimme suuret pilvenpiirtäjät ja ylitimme Lion's Gate Bridgen. Upeat puistot ja niissä kasvavat suurikokoiset havupuut kiinnittivät huomiota.

Saavuimme Vancouverin pohjoisen Horseshoe Bayn lauttasatamaan. Lauttaa odotellessamme ihmettelin rinnemetsän kasvillisuutta. Ylitsemme lensi ameri-kansepelkyyhky (*Columba fasciata*). Ajoimme lautalle ja matka kohti Langda-lea alkoi. Suuren Vancouverin saaren suojassa salmien merenkäynti on mal-tillista ja lauttaliikenne on vilkasta. Varsinainen valtameri sijaitsee Vancouver Islandin länsipuolella. Lautalta havaitsimme kolme valkopääamerikotkaa (*Ha-liaetus leucocephalus*).

Saavuimme Langdalen satamaan tunnin matkan jälkeen ja ajoimme upeassa iltavalossa Gibsonsien keskustan kautta Jukan kotipaikalle Grower Point Roa-dille. Pysähdyimme vielä Chaster Parkin somerikkorannalle ilta-aurinkoon. Rannalla ruokaili kolme amerikanharmahaikaraa (*Ardea herodias*) ja alas-kanmeriharakoita (*Haematopus bachmani*) 18.

Ajoimme jyrkkää katuja ylös Jukan kotipihalle. Tervehdyksiä. Laululintujen konsertin säestämänä söimme iltapalaa Jukan ja Amelien kanssa parvekkeel-la. Kettukolibrit (*Selasphorus rufus*) kisailivat hunaja-automaatilla siivet räp-sähdellen. Puutarhassa lauloi korpirstas (*Catharus ustulatus*) ja useita puna-rintarastaita (*Turdus migratorius*). Ruokintalaudalla kävi jatkuva liikenne: pi-hapunavarpunen (*Carpodacus mexicanus*), täpläpipilo (*Pipilo maculatus*), kultatikka (*Colaptes auratus*) ja tavallinen varpunen (*Passer domesticus*) kuu-luivat lajistoon. Upean iltahetken päätteeksi kävimme levolle klo 00.00.

28.6. Retkeilyä Gibsonsин ympäristössä.

Havahduin jo aamuyön pimeässä amerikanjääkuikan (*Gavia immer*) surumieliseen huutoon. Se lensi varmaan rannikkovuorten järveltä sisämeren lahdelle kalaan. Upea herätys. Taivas oli aivan kirkas, kun raotin makuuhuoneen ikkunaan. Punarintarastas lurautteli surumielisiä säkeitään.

Heräsimme klo 6.45 ja lähdimme heti Chaster Parkin rantaan tarkastamaan meren liikennettä. Luoteisen lahden pohjukassa sukelteli neljä amerikanjääkuikkaa; kaksi vanha ja kaksi esiaikuista. Ulapalla sukelteli yhteensä 18 marmorimurria (*Brachyramphus marmoratus*). Yksinäinen ulappamerimetso (*Phalacrocorax pelagicus*) viiletti rannan ohi etelään. Somerikkorannan matalassa ruokaili upea virta-allikoiras (*Histrionicus histrionicus*). Palasimme aamiaiselle Amelien keittiöön.

Makoisan kahvittelun jälkeen lähdimme kiertelemään Gibsonsин ja läheisen Secheltin kaupungin lintupaikkoja. Kiertelimme viehättävien pikkukaupunkien lähiöissä ja rannoilla. Wilson Creekin lentokentällä vierailimme Jukan ja Amelien rengastusasemalla. Täällä olivat äänessä punamahlatikka (*Sphyrapicus ruber*), vuorisieppari (*Empidonax hammondi*) ja mustapääkardinaali (*Pheucticus melanocephalus*). Kiertelimme kentän reunapensaiden karhunvattukasvustoja karttaen. Amelie tankkasi kolibrien hunaja-automaatteja. Reunametsissä olivat äänessä vireot: tammivireo (*Vireo huttoni*) ja lavertajavireo (*Vireo gilvus*). Lisänä ensimmäiset kerttulit: viherkerttuli (*Vermivora celata*) ja keltakerttuli (*Dendroica petechia*). Pensaikoissa parveili amerikantilhiä (*Bombycilla cedrorum*) aivan nuorten lentopoikasten kera.

Secheltin kaupungissa vierailimme Amelien vanhempien uudessa kodissa.

Upea hirsitalo jylhän jättituijametsän keskellä. Pihassa liikkui samettinärhi (*Cyanocitta stelleri*) ja metsässä lauloi Cassin's vireo (*Vireo cassinii*).

Saavuimme Kinnikinnick Parkin vanhan metsän suojelualueelle. Viljelymaiseman takana avautui näkymä sinertäville rannikkovuorille ja edustalla hohti Sechelt Inletin sisämeren pinta.

Taivaalla kaarteli parvi mustakiitäjiä (*Cypseloides niger*) ja puhelintolpalla tähysteli koiras amerikantuulihaukka (*Falco sparverius*). Lämpötila oli +25 ja aurinko paistoi. Lähdimme kierrokselle jyrkärunkoisten havupuiden välissä mutkittelevalle polulle. Matkan suurimpia elämyksiä merimaisemien ja vuorten ohella olivat laajat ja loppumattoman suuret havumetsät. Turhaan ei Kanadan lounaisinta provinssia tituleerata termillä Beautiful British Columbia. Järeiden douglaskuusien ja jättituijien kätköissä olivat äänessä rubiinihippiäiset (*Regulus calendula*), viiksikerttuli (*Dendroica nigrescens*) ja amerikanpuukiipijä (*Certhia americana*).

Metsäkierroksen jälkeen kävimme Secheltin Porpoise Bayn rannassa tutkimaan sinipääskyjen (*Progne subis*) pesimäkoloniaa tolppiin viritetyissä pöntöissä.

Paluumatkalla kävelimme vielä Halfmoon Bayn metsärinteillä. Siellä kaartelivat kalkkunakondorit (*Cathartes aura*) ja kolibriuokinnalla oli useita kettukolibreja. Metsän reunassa lenteli upea tammitangara (*Piranga ludoviciana*).

Pensaikossa oli äänessä laulusirkkukoiras (*Melospiza melodia*). Läheisellä rannalla tapasimme vielä kaksi suurikokoista sepelkalastajaa (*Ceryle alcyon*) ja kireä-äänisen amerikantyllin (*Charadrius vociferus*). Gibsonsин keskustassa tapasimme saalistelevan ampuhaukan (*Falco columbarius*), joka oli tummaa

Tyyntenmeren muotoa. Eräässä pihassa ruokaili kastanjatiainen (*Poecile hudsonicus*).

Illan päätteeksi kiipesimme vielä Gibbonsin upealle Gospel Rockille. Harvaa lehtipuuta kasvavalta kalliolta avautui hieno näkymä merelle ja saaristoon. Parkkipaikalla lauloi punasilmävireo (*Vireo olivaceus*). Ylempänä tapasimme pensastiaispariskunnan (*Psaltiparus minimus*). Lännenmansikkapuun punertavilla oksilla lauloi kaunis keltaperäkerttuli (*Dendroica coronata*). Laskeutuessamme kalliolta hätäili polun varressa tarhapeukaloinen (*Thryomanes bewickii*).

Oli aika palata Grewer Point Roadille pakkaamaan ja lepäämään. Aamulla oli alkamassa huikea sisämaan automatka.

29.6. Sisämaan kierros alkaa. Vancouverista Okanaganiin.

Levottomasti nukutun yön jäljiltä herätys tuntui todella varhaiselta; kello soi 4.45. Auton pakkasimme pääosin iltayöllä. Nyt vain aamukahvia ja viimeiset rojut Mazdaan. Aloitimme 11 päivän kierroksen seesteisessä aurinkoisessa säässä: 0%, 0-2m/s NW, +25 C.

Lauttamatka sujui tällä kertaa torkkuessa ja karttaa tutkiessa. Aikomuksenamme oli ensimmäiseksi vieraila parilla Vancouverin kosteikolla ja jatkaa jo aamupäivällä kohti itää ja sisämaata. Kurvasimme kaupungin pohjoisosassa sijaitsevaan Ampleside Parkiin. Puisto sijaitsee Vancouverin satamaan johtavan salmen rannalla, mahtavan Lion's Gate Bridgen tuntumassa. Puistossa oli vilkas aamumeininki käynnissä. Koirien ulkoiluttajat, lenkkeilijät ja puistopuutarhurit olivat omissa touhuissaan. Lintuja oli puistossa myös mukavasti. Viherhaikarat (*Butorides virescens*) kalastelivat puiston lammikon itkupajujen alaoksilla. Varsinkin poikueen pienimmän epävarma horjahtelu kalastuspuihissa huvitti. Lammella oli myös sinisorsien seassa yksi jouhisorsa (*Anas acuta*). Puiston rantavarikset (*Corvus caurinus*) ilkkuivat seurueemme Diego-koiralle (aivan Jimmy Pagen näköinen!).

Edustan salmessa ruokaili jonkin verran merilintuja. Amerikanmerimetsot (*Phalacrocorax auritus*), ulappamerimetsot ja tyyntenmerenriskilät (*Cephus columba*) kalastelivat merellä. Vuorovesirannan somerikkosärkillä ruokaili 15 virta-allia ja kosolti kanadanhanhia (*Branta canadensis*).

Seuraavaksi ajoimme kaupungin keskustan tuntumassa sijaitsevan Burnaby Laken rantaan. Upea, rehevä kosteikko on suojelualue keskellä suurta kaupunkia. Rannan sinisorsien joukossa uiskenteli useita morsiosorsia (*Aix sponsa*). Ulompana kasvustossa uiskenteli amerikantaveja (*Anas carolinensis*), harmaasorsia ja kaksi paksunokkauikkua. Vastarannan luhdalla räksytti amerikanluhtakana (*Rallus limicola*). Lintutornin edustalla olevan kelon pöntössä asusteli kelopääskypariskunta (*Tachycineta bicolor*). Vastaanottokeskuksen puistossa lauloi korpirasas ja punaolkaturliaalit pomppivat puistokäytävillä. Jatkoimme matkaamme kohti itää. Moottoritie 1 loittoon Vancouverista ja pian itäisessä horisontissa alkoivat siintää vuoret. Nyt jotkut olivat jo lumihuippuisia. Ennen muuta maisemaa hallitsi Mount Bakerin tulivuori. Abbotsfordin viljelysmaiseman yllä kaartelivat kalkkunakondorit ja amerikanhiirihaukat (*Buteo jamaicensis*).

Pysähdyimme Hopen kaupungin tuntumassa eräässä rotkossa. Suuri maanvyöry surmasi ihmisiä 1964 paikassa, jota kutsutaan Hope Slideksi. Levähdysalueen karun rintein kukissa ruokaili kalliivuortenapallo.

Jatkoimme vuoriston jokirotkojen tuntumassa itään pitkin valtatie kolmesta. Saavuimme Manning Parkin suojelualueelle. Täällä metsä on harvakoaa havumetsää, pääosin lännenpihtaa ja valkokuusia. Puistossa olivat äänessä tummajunkot (*Junco hyemalis*) ja vuoritiaisit (*Poecile gambeli*). Opastuskeskuksen nurmella varoittelivat suurikokoiset maaoravat kolojensa äärellä. Metsän reunassa lauloi keltaperäkerttuli ja puiston puissa ruokaili kuusikerttuli (*Dendroica townsendi*). Amerikanvihervarpuset (*Carduelis pinus*), amerikkapuukiiپیچت ja valkokulmanakkelit (*Sitta canadensis*) kiertelivät aukean reuna- puissa. Idempänä joen varressa kiipeili punamahlatikka valkokuusen rungolla. Jatkoimme valtatie itään kohti Princetonia. Matalien vuoristorinteiden niityillä havaitsimme mukavasti lintuja, joista junkkojen ja kerttulien lisäksi uusina tuttavuuksina havupiivi (*Contopus cooperi*), lännenpiivi (*Contopus sordidulus*), amerikannokkavarpunen (*Coccythraustes vespertinus*) ja amerikanniittysirkku (*Pooecetes gramineus*). Sisämaassa mustien varisten laji oli muuttunut amerikkavarikseksi (*Corvus brachyrhynchos*). Kuivalla harvalla metsäniityllä liikkui kokosinisessä höyhenpuvussa upea vuorisinikka (*Sialia currucoides*).

Hedley'n tienvarsiniityillä lepäili puhelinkaapeleilla ensimmäiset tyrannit: pihatyranit (*Tyrannus tyrannus*) ja niittytyranit (*Tyrannus verticalis*). Huilumaista, amerikkalaisista tv-sarjoista tuttua lauluun lurauttelivat sisämaan avomailla niin tutut huilupreeriatuipiaalit (*Sturnella neglecta*). Lajista tuli laakista suosikkini: väritys ja pitkä kaareva nokka toivat mieleen afrikkalaiset keltakurkkuvästäräkit, mutta typpä muoto viittasi taas kottaraiseen... Upea Bullock's Oriole (*Icterus bullockii*) ihastutti pensastossa ja mustanokkainen harakka (*Pica hudsonica*) oli tavallinen ilmestys avomaastossa.

Saavuimme iltapäivällä Keremeosiin, joka kuuluu Okanaganin alueeseen. Tuolle alueelle on tyypillistä loivat metsäiset vuoret ja niiden väliset laaksot, joiden pohjalla on järviä ja viljelyksiä. Vuoristometsät kasvavat osin harvaa ponderosanmännikköä ja osin tiheää kuusikkoa.

Keremeosin liepeillä asusteleo Kanadan ainoat turkinkyyhkyt (*Streptopelia decaocto*). Tapasimme niistä yhden kaupungin liepeillä. Kaupungin lähimetsässä lauloi myös kaksi viitarastasta (*Catharus fuscescens*) ja eräässä pihassa tepasteli kaliforniantupsuviiriäisiä (*Callipepla californica*). Koiraiden soidin on huvittavaa tepastelua ja omituisen töyhdön heiluttelua. Jatkoimme tietä 97 pohjoiseen kohti Pentictionia. Tien yli tepasteli suippopyrstökana (*Tympanuchus phasianellus*). Marron Valleyssa tapasimme vaikertajakyyhkyjä (*Zenaid macroura*) ja laakson ylitti yksinäinen maakotka (*Aquila crysaethos*).

Ohitimme illalla laakson pohjalla olevan Okanagan Laken. Järvellä kalasteli kolme kalasääskeä (*Pandion haliaetus*), useita rengasnokkalokkeja (*Larus delawarensis*) ja harmaalokki (*Larus argentatus*). Kauempana sukelteli amerikkanjääkuikka. Korkean saviseinämän edustalla lenteli parvi amerikkapäskyjä (*Petrochelidon pyrrhonota*).

Myöhemmin ajoimme Kelownan kaupungin pohjoispuolelle Winfieldin viljelysalueen rinteille. Iltavalossa pelloilla kävi melkoinen viilke. Taivaalla soidinteli 15 isohaukkakehrääjää (*Chordeiles minor*). Niiden kutsuhuudot kaikuivat korkealta taivaalta. Omituinen matala surahdus kuului niiden siipisulista lintujen syöksyessä jyrkässä kulmassa taivaalla. Tien varren aidan tolppiin oli viritelty pönttöjä pihapeukaloisille (*Troglodytes aedon*), jotka päivystivät lentoaukois-

sa. Niityillä päivysti neljä upeaa sinipunaista purppurasinikkaa (*Sialia mexicana*). Vähintään yhtä värikkäitä olivat turkoosikardinaalit (*Passerina amoena*). Eräällä laitumella havaitsimme kaksi naukumatkijaa (*Dumetella carolinensis*), kolme ruskofiiviä (*Sayornis saya*). Rinteeltä kuului röyhelöpyyn rummuttavaa soidinääntä (*Bonasa umbellus*) ja taivaalla kaarteli lyhytprstöisiä lännenkiitäjiä (*Chaetura vauxi*). Niityillä parveili myös paljon tyranneja ja turpiaaleja. Illan hämärässä ajoimme järven länsirannan metsäisille rinteille erästä metsäautotietä pöllöjen ja kehrääjien toivossa. Ylhäällä vuorimetsässä aivan pimeässä kuulimme amerikanhuuhkajan (*Bubo virginianus*) huudahduksen. Eräs koko retken parhaista oli ponderosanpöllösen (*Otus flammeolus*) kaksiosaisen puhalluksen. Yötaivaalta kaikuivat isohaukkakehrääjien soidinsurahdukset. Ajoimme yön selässä vielä takaisin laakson eteläpäässä olevalle metsäautotielle Oliverin kaupungin lähelle. Tämäkin kivinen metsäautotie kiipesi mutkaisena vuoristoon. Otimme parin tunnen tirsat autossa. Ennen unia kuuntelimme ylhäältä vuoristometsän taivaalta kuuluvaa erikoista ääntä. Kaksiosaisen vihellyksen pystyi muotoilemaan myös: ”Poor Will”. Ainakin kolme horroskehrääjää (*Phalaenoptilus nuttallii*) soidinteli yöllisellä taivaalla.

30.6. Retkeilyä Okanaganin laaksossa. Matka jatkuu kohti itää.

Lyhyiden unien jälkeen aloimme vääntäytyä väsyneinä ulos autosta. Aamun sarastaessa olivat horroskehrääjät jo vaienneet, mutta nyt taivaalla surahtelivat isohaukkakehrääjät. Ilma oli tyven: 30% yläpilveä, +15 C. Laskeuduimme tietä kuskin siirtäessä autoa lyhyitä matkoja alas päin. Loput porukasta kulki kuunnellen metsän ääniä. Rinteiden havumetsät olivat osin pahoin palaneet. Edelliskesänä Okanaganin laaksossa riehuivat laajat metsäpalot, jotka tuhosivat laajalti metsää. Paikoin näky oli lohдутon. Suurikokoiset ponderosamännyn seisoivat rinteillä latvukset ruskeiksi palaneina.

Monin paikoin metsä oli kuitenkin säästynyt palolta ja aika ajoin metsälintujen sekaparvet vilkastuttivat aamukonserttia. Vuorittaiset, amerikanhömötiaiset (*Poecile atricapillus*) ja mäntynakkelit (*Sitta pygmaea*) etsivät hyönteisiä latvuksista. Kaukana männyn latvassa lauloi eräs Pohjois-Amerikan vuoristometsien salaperäisimmistä asukkaista: liuskerastuli (*Myadestes townsendi*), vaatimattoman värinen, arka ja upea.

Lännenmahlatikat (*Syrpicus nuchalis*), vuorisiepparit (*Empidonax hammondi*) ja pensassiepparit (*Empidonax oberholseri*) vilkastuttivat vuorollaan laskeutumistamme aamuisella metsätiellä.

Alempana maisema avautui metsän harventuessa. Rinteillä oli suuria lohka-reita ja taaempänä kohosivat korkeat paljaat kalliojyrkänteet. Yllätykseksi harjanteelta kuului tuttu vuoripyyn (*Alectoris chukar*) rytmikäs soidin. Laji on tuotettu taannoin alueelle Euraasiasta, ja se elää alueella harvalukuisena. Jyrkänteillä lauloivat myös kanjonipeukaloiset (*Catherpes mexicanus*) ja kalliopeukaloiset (*Salpinctes obsoletus*). Erästä männystä kohosi lepattavaan lentoonsa poikkeuksellisen oloinen sieppotikka (*Melanerpes lewis*). Linnun kirjava väritys ja rastasmaisen lepattava lento eivät viittaa tikkalintuihin. Pysytsuoralle rungolle tuo punavihreä lintu kuitenkin laskeutui kaarnaan nokkiimaan. Pohjois-Amerikan laajojen vuoristometsien laajaa hyönteisvalikoimaa verottaa lukuisa joukko hyönteissyöjälintuja, joiden suvuissa on paljon lajeja. Siepparien (*Empidonax*) suvun lajit lienevät määrityksen kannalta haasteelli-

simpia. Lähellä niitä ovat myös suurikokoisemmat piivit (*Contopus*), joista alarinteellä tapasimme lännenpiivin (*Contopus sordidulus*). Tien alapäässä ihas- telimme rauhaisaa Vasseux-järven maisemaa. Taustalla kirskuivat isokokoiset mustavalkokirjavat kalliokiitäjät (*Aeronautes saxatilis*), joiden ainoat esiinty- misalueet Kanadassa sijaitsevat juuri Okanaganin laaksossa.

Aamun jo lämmitessä ajoimme Oliverin kaupungin kaakkoispuolelle loivem- pien havurinteiden suuntaan McKinney Roadille. Täällä soittelimme varpus- pöllöatrappia ja saimme aika ajoin tiaisparvet kerääntymään lähistölle. Koko retken ainoat katajasiepparit (*Empidonax wrightii*) tapasimme täällä. Lisäksi paikalla oli suuri joukko vuori- ja amerikanhömötiaisia, sekä amerikan- ja män- tynakkeleita. Alueella lauloi myös kolme liuskerastulia. Kerttuleista yleisin, keltaperäkerttuli, esiintyi tavallisena.

Alempana metsä loppui ja maasto muuttui avomaaksi. Niittyjen reunoilla ta- pasimme ensimmäiset keijutikat (*Picoides pubescens*), jotka ovat lähinnä meikäläisen pikkutikan vastineita. Sieppotikat ja lännenmahlatikat ruokailivat puiden rungoilla. Täällä kuuluivat myös ensimmäiset fasaanit (*Phasianus col- chicus*). Maaston kuivuessa alempana valtasivat marunapensaasit niityn ja ha- bitaatin lajistoa olivat purppurasinikat ja huilupreeriatuopiaalit.

Kurvasimme aamuyhdeksältä voipuneina Oliveriin ja Jukan toivomuksesta Tim Horton's- ketjun ravintelin pihaan. Isot teräsmukit täyttyivät kuumalla kah- villa. Mukaan kalkkunapatonkia ja yltäkyläisen makeita donitseja. Olo parani merkittävästi. "Get upp-aa, Kelowna Get upp-aa, Kelowna..." kuului taajaan autokunnasta – kuulijoiden kauhuksi.

Ajoimme seuraavaksi etelään, aivan Yhdysvaltojen raja-aseman tuntumaan. Täällä tähtilipun hulmutessa tarkkailimme maastoa, joka rajoittui matalien ra- javuorten väliin. Mittaamattomat sinivihreät marunaniityt levittäytyivät kymme- nien neliökilometrien laajuudelle. Helle helli meitä jo aamupäivällä. Taivaalla kaartelivat isohaukkakehräjät. Nyt ymmärsin, miksi paikan nimi oli Nighthawk Road. Laaksosta kuului laukaus. Paikallinen farmari päätti vihatun kojootin retket maatilan liepeillä. Alueen erikoisuus oli kaunis kirjopääsirkku (*Chondes- tes grammacus*), joka viihtyi marunaniityllä. Myös myöhemmin runsaina ta- paamamme salviasirkkuli (*Spizella breweri*) ja amerikanniittysirkkuli (*Pooe- cetes gramineus*) olivat tavallisia, puhumattakaan huilupreeriatuopiaaleista.

Richter's Passin luona pysähdyimme tarkkailemaan alkalista järveä syvän laakson pohjalla. Vesi kupli vaalean kalkkijauhepohjan kumpareilla. Rinteellä etsivät suuret ritariperhoset mettä kukista. Seuraavalla järvellä oli jo lintujakin. Yllättäen sinisorsien ja amerikantavien seassa ruokaili pikkujoutsen (*Cygnus columbianus columbianus*). Normaalisti ne ovat keskikesällä kaukana pohjoi- sen tundralla. Myös amerikanhaapana (*Anas americana*) ja amerikantuk- kasotka (*Aythya collaris*) ruokailivat järvellä. Rannalla varoitteli amerikantylli- pari ja taivaalla partioivat amerikanhiirihaukka sekä amerikantuulihaukka. Keskipäivän jälkeen teimme retken Oliverin kaupungin tuntumaan Okanaga- nin laakson pohjalle. Täällä avautuvat laajat viljavat vehnäpellot, joissa pesii heinätuopiaaleja (*Dolichonyx oryzivorus*). Laji on harvinainen Brittiläisessä Kolumbiassa. Sen pääesiintymisalue on keskilännen preerialla. Upeat kelta- mustat koiraat vartioivat reviirejään vahvimpien korsien latvoissa. Alueen hal- kaisevan joen ylittävän sillan alla pesi suuri kolonia rätiseviä amerikanpääsky- jä.

Iltapäivällä ajoimme Okanaganin laakson länsireunan metsärinteelle. Täällä jylhästä lakimetsästä löytyi mukavasti metsälintuja. Eräästä suuresta männys-

tä löytyi pohjantikan (*Picoides tridactylus dorsalis*) pesä. Lännenmahlatikkoja tapasimme useita ja vuorisinikkakoiras vartioi reviiriään. Komea rubiinihippiäinen (*Regulus calendula*) lauloi kuusikossa. Laskeutuessamme metsätietä lensivät ylitsemme retken ensimmäiset amerikanhakit (*Nucifraga columbiana*). Samalla alkoi harmaantunut taivas jyristä. Lähestymässä oli ankara ukkosrintama ja laskeuduimme mutkaista tietä takaisin laaksoon. Ukonilma yltyi raivoisaksi ja rankkasade piiskasi maisemaa. Saimme käytännön muistutuksen vuoristoalueiden luonnon vaihtelevuudesta. Rankkasateen jatkuessa alkoivat tiet lainehtia vedestä. Veden seassa valui rinteiltä maata ja puunkappaleita. Taustalla leimahtelivat mahtavat juurisalamat ja ukkonen jyrähteli taukoamatta. Tuntui, että taivas repesi lopullisesti ja vettä tuli aivan kaatamalla. Pääsimme juuri ja juuri valtatie 97 läpi Oliveriin, ennen kuin vesi ja maamassat katkaisivat sen.

Ajoimme sateessa Oliverin River Roadin lähiöön. Toiveita kolibrien näkemisestä ei juuri ollut, sillä vesisade oli edelleen ravakkaa. Monet omakotiasukkaat ruokkivat kolibreja hunaja-automaateilla. Ajoimme asutusalueen tien päähän. Jukan sammuttaessa moottorin havaitsi Amelie viereisessä puskassa lepävään kolibrin. Siinä istui mustakurkkukolibri (*Archilochus alexandri*) nokka tanassa kohti taivasta. Mikä tuuri!

Ukkosrintaman mentyä aloitimme vetäytymisen Okanaganin laaksosta. Lähdimme Yhdysvaltojen rajan tuntumassa etenevää valtatie 3:a pitkin kohti itää. Vielä ennen pimeää havaitsimme matkalla useita mm. amerikanhiirihaukkoja, amerikantuulihaukkoja, vuorisinikan ja kaksi sieppotikkaa.

Myöhään illalla pysähdyimme Erien pikkukylässä erään lomakylän pihaan. Vuokrasimme jyrkkäharjaisen kaksikerroksisen mökin (50€/3 henkilö/yö). Läheisellä lammella soidinteli amerikankurppa (*Gallinago delicata*). Sen soidinääni ei muistuta lainkaan taivaanvuohen vastaavaa, vaan pikemminkin ääni tuo mieleen helmipöllön. Suihku virkisti mukavasti ja akut saatiin latautumaan. Uni tuli nopeasti.

1.7. Rajavuoriston maisemissa. Kohti Albertaa ja preeriaa.

Heräsimme voipuneina Erien lomamökissä klo 6.00. Sää oli pilvipoutainen: 90%, 1-3m/s NW, +13 C. Lähdimme pakkaamisen jälkeen jälleen tien päälle. Itään johtava valtatie 3 seuraili edelleen Kanadan ja Yhdysvaltojen rajaa korkealla vuoristossa. Laajat havumetsät peittivät alemmat rinteet. Huiput olivat puurajan yläpuolella ja osin lumen peitossa. Ohitimme Kootenay Passin aamulla. Pysähdyimme ylhäällä erään vuoristojärven levähdyspaikalle. Maisemat olivat upeat, ilma ohutta ja sää viileä. Läheiset lumihuiput kohosivat 2,5 kilometrin korkeuteen.

Levähdysalueen vuoristometsässä lauloi mukavasti lintuja. Erikoisimpana ehkä amerikankirjorastaan (*Ixoreus naevius*) laskeva surahdus. Tämä upea siniharmaan ja oranssinkeltaisen kirjoma arka rastas laulaa korkealla kuusen latvassa. Pienikin liike maisemassa hätyyttää rastaan tiehensä. Levähdysalueen lähimetsässä lauloi myös erakkorastas (*Catharus guttatus*). Vaatimattoman värityksen se korvaa kauniilla laulullaan. Aluksi laulu kuulostaa häiritsevän epäviireiseltä. Se koostuu rauhalliseen tahtiin toistuvista huilumaisista säkeistä, jotka lumoavat lopulta kuulijansa. Laulu vie mukanaan. Meditointia.

Vuoristojärven rantametsissä ääntelivät lisäksi: kettusirkku (*Passerella iliaca shistacea*), juovapääsirkku (*Zonotrichia leucophrys oriantha*), rubiinihippiäinen (*Regulus calendula*) ja samettinärhi (*Cyanocitta stelleri*). Järvellä piti reviiriään myös amerikanrantasipi (*Actitis macularia*).

Jatkoimme matkaamme kohti Crestonin kaupunkia. Täällä valtatie laskeutui laaksoon, jonka pohjalla avautuivat laajat viljelykset. Pohjoisempaan laakson pohjaa peitti pitkä vesistöketju. Ketjun eteläpäässä oli erillinen matala järvi, Duck Lake. Saavuimme järven eteläpään patotielle. Omituinen pilvipoutainen ja tyyni sää peilasi ympäröivien vuorten tummat rinteet järven pintaan. Vaaleat matalalla roikkuvat pilvet erottuivat tummaa taustaa vasten hyvin. Tunnelma oli kuin Itä-Afrikan hautavajoaman järvillä. Ympäriinsä lentelevät amerikanpelikaanit (*Pelecanus erythrorhynchos*) syvensivät vaikutelmaa. Tyynellä järvellä oli runsaasti vesilintuja. Selvimmin erottuivat runsaslukuiset pitkäkaulauikku (*Aechmophorus occidentalis*) ja härkälintu (*Podiceps grisegena*). Myös amerikanharmaahaikarat ja kanadanhanhet olivat hyvin edustettuina. Sorsista erottuivat sini- ja harmaasorsat, sekä sinisiipi- ja punatavit. Kuparisorsat, amerikantukkasotkat ja amerikanpunasotkat soidintelivat järvellä.

Petolinnuista järvellä liikkuvat valkopääamerikotka, amerikanhiirihaukka, amerikantuulihaukka ja retken ensimmäinen sinisuohaukka (*Circus cyaneus*). Rantaan johtavan tien varrella pesi kaksi paria kalasääskiä puhelintolpissa! Muutama kalkkunakondori kaarteli laaksossa siivet tyypillisen jyrkässä yläkulmassa.

Järven odotetuin laji oli kuitenkin hopeatiira (*Sterna forsteri*). Sen levinneisyysalue ulottuu niukasti Brittiläisen Kolumbian puolelle juuri Crestonin tuntumassa. Kymmenen paria tätä vaaleasiipistä tiiraa pesi Duck Laken turvelautoilla. Hopeatiirujen seurana järvellä partioi runsaasti mustatiirvoja (*Chlidonias niger surinamensis*), joiden vaaleat siivenpäälliset toivat mieleen valkosiipitiiran.

Varpuslinnuista näkyvimmit olivat punaolkaturpiaalit ja retkelle uudet keltapääturpiaalit (*Xanthocephalus xanthocephalus*), jotka kansoittivat osmankäämikasvustot suopekaloisten kanssa. Järvellä parveili runsaasti pääskyjä: törmä-, haara-, amerikan-, kelo- ja viherpääskyjä (*Tachycineta thalassina*). Kauempana vesialueesta olevissa pensaikoissa piileskeli kelta- ja naamiokertuleja (*Geothlypis trichas*). Viljelysten reunoilla lauloivat laulusirkut ja matkalla myöhemmin runsaslukuiset kenttäsiikkuset (*Passerculus sandwichensis*). Puolen päivän jälkeen irtauduimme Duck Laken linturunsaudesta. Kuljimme pikkukaupunkien kirjomaa vuoristoalankoa edelleen valtatieä 3 pitkin itään. Iltapäivällä alkoi loiva nousu kuuluisille Kalliovuorille. Saavuimme laajaan Crowssnest Passin solaan, jossa ylitimme provinssin rajan. Olimme saapuneet Albertaan. Kalliovuoret olivat tällä kohtaa matalat. Siellä täällä kohosi jyrkkiä kapeita vuorenhuippuja. Albertan puolella ylänkö oli tasaista ja kokonaan vihreää laidunta. Tien yli juoksi yksinäinen hirvi. Kohta meille ilmeni miksi albertalaiset ovat luoneet maailmalle käsitteen "Crazy Canucks". Valtatien eteläpuolella vihreässä laidunmaisemassa avautui loputon tuulimyllyjen rivistö. Laskin yli 350 jättimäistä potkuria!

Laskeuduimme loivasti kohti valtavaa tasankoa. Maisemasta katosivat vähäisetkin kukkulat. Olimme saapuneet preerian reunalle. Tasankoa jatkuu tuhansia neliökilometrejä koko Pohjois-Amerikan mantereeseen keskiosien läpi. Alue on pääosin viljelykäytössä ja näitä alueita kuvioi tiheä ruutumainen tieverkko. Maaseutukylä ja kaupunkeja on tiheässä. Ajoimme illansuussa suuren Leth-

bridgen kaupungin laidalle suuren supermarketin parkkipaikalle. Ostimme kassilliset eväspalaa, mm. suolakurkkuja, sardellia, leipää sekä tietenkin maikoisaa vanukasta. Pysäköintialueella kuvasimme preerialokkeja (*Larus californicus*) ja rengasnokkalokkeja (*Larus delawarensis*).

Auringon jo laskiessa kurvasimme nyt kaakkoon johtavalle valtatie 4:lle. Pysähdyimme Stirlingin pikkukaupungin lähellä olevalle preerijärvelle. Kii pesimme järven rannalla olevaan lintutorniin ja Jukka laski ensimmäiseksi 67 vaunua ohitsemme puuskuttavasta tavarajunasta. Junan huuliharppusointuinen sireeni toi tuttuja muistoja elokuvista.

Matalalla ja lietteisellä pikkujärvellä oli mykistävä linturunsaus. Lietesaaret olivat täynnään kahlaajia ja suuret vesilintuparvet kansoittivat vesialueet.

Runsaimpia olivat sini- ja harmaasorsat sekä amerikanhaapanat. Myös lapa- ja jouhisorsia sekä amerikantaveja oli runsaasti. Sinisiipi- ja punatavit ruokailivat matalassa ja uututuena oli pikkulapasotkien ja amerikantukkasotkien joukossa isosotkia (*Aythya valisineria*).

Kahlaajat olivat järven runsaslukuisin linturyhmä. Runsain laji oli keltajalkaviklo (*Tringa flavipes*) 200p, mutta myös amerikanvesipääskyjä (*Steganopus tricolor*) oli paikalla 150. Järvellä ruokaili runsaasti preeria-avosetteja (*Recurvirostra americana*), preeriavikloja (*Catoptrophorus semipalmatus*) ja ruoste-kuireja (*Limosa fedoa*). Järvellä tapasimme myös retken ensimmäisen amerikankuovin (*Numenius americanus*), amerikanpitkäjalan (*Himantopus mexicanus*) ja kanadansirrit (*Calidris pusilla*). Lokeista runsaslukuisin oli rengasnokkalokki (250) mutta myös preerinaurulokkeja (*Larus pipixcan*) ja preerialokkeja (*Larus californicus*) oli runsaasti. Järven ympäristön preerialla tapasimme ensimmäiset tunturikiurut (*Eremophila alpestris*) ja peltopyyt (*Perdix perdix*). Jo ennen Stirlingiä tapasimme preerialla ensimmäiset preeriahiirihaukat (*Buteo swainsoni*), mutta järven ympäristössä saalisteli sinisuohaukka ja suopöllö (*Asio flammeus*). Kauempana preerialla jolkotteli yksinäinen kojootti.

Lähdimme illan jo hämärtyessä kohti Milk Riverin pikkukaupunkia. Se sijaitsee preerialla aivan Yhdysvaltojen rajan tuntumassa. Kaupunkiin saapuessamme etsimme hämärissä paikallisen leirintäalueen. Saimme alueen suurin piirtein viimeisen vapaan telttapaikan ja asetimme aloillemme. Iltapalan jälkeen jutustelimme lyhyen aikaa telttatuoleilla ja kuuntelimme parkuvan kojoottipoikueen ääntelyä ohikulkevan junan sireenin säestäessä. Ilmanala oli vuoristoon verrattuna suorastaan kuuma. Vaivuiimme leirialueen hälinästä huolimatta nopeasti sikeään uneen.

2.7. Albertan preerian helteessä. Yöksi Calgaryyn.

Heräsimme klo 5.20 Milk Riverin leirintäalueella. Aamutoimien jälkeen kokosimme teltan ja tavarat. Leirintäalueen virkailija kävi keräämässä telttataksan juuri ennen, kun ehdimme häipyä paikalta. Pulitimme 6 euroa. Pysähdyimme vielä eräälle huoltoasemalle tankkaamaan (95 oktaaninen maksaa Kanadassa n. 0,53 euroa litralta). Samalla saimme kupilliset kuumaa kahvia, joka pohjoisamerikkalaisen tavan mukaan kaadettiin suuriin kannellisiin teräsmukeihin. Mukit aseteltiin auton mukitelineisiin. Matkan jatkuessa kahvia hörpittiin sopivin välein ja samalla nautittiin donitseja. Löysimme huoltamon

kaupasta myös punaisia kanelikaramelleja, joiden nimi "Hottamales" sai retkikunnan eteläkarjalaiset purskahtelemaan riemusta. Vihdoin jotain tuttua! Ajoimme Milk Riverin pikkukaupungista kantatietä 501 itään. Tie seurailee maitokahvin värisestä vedestä tunnettua Milk Riveriä preerialla. Paikoin jokitörmällä ja rotkoissa on vielä alkuperäistä preeriaa, mutta pääosin seutukunta on viljelykäytössä tai laitumena. Pysähdyimme aamutuimaan sopivilla paikoilla preeriatien varrella. Sää oli kirkas: 0%, 1-2m/s NW, +10 C. Havaitsimme erään törmän lähellä rotevan preeriahaukan (*Falco mexicanus*) saalistelemassa. Läheisen lammikon rannalla ruokaili preeria-avosetteja ja preeria-viklo. Jatkaessamme matkaamme havaitsimme tien eteläpuolella kaksi pientä preeria-antilooppiiryhmää. Nämä erikoiset paksuturpaiset antiloopit muistuttavat hieman ulkonäöltään Aasian kalmukkiaron saiga-antilooppia.

Taivaalla kaarteli suurikokoinen petolintu. Siivet olivat leveät ja pitkät. Alapuoli oli hyvin vaalea. Kuningashiirihaukka (*Buteo regalis*)! Havaitsimme niitä aamun aikana kaksi yksilöä. Laji saalistaa murmeleita ja se vastaa kokoluokaltaan Euraasian suurikokoista arohiirihaukkaa.

Erään maatilan lähetyvillä partioi kaapelilla amerikanisolepinkäinen (*Lanius ludovicianus*). Edetessämme preeriatietä meille alkoi selvitä, mikä on alueen selvästi yleisin lintulaji. Tieltä nousi lentoon jatkuvasti tunturikiuruja. Pareittain ne lennähtivät tien varren aidantopille istumaan. Laskimme niitä päivän aikana 1500 yksilöä! Myös uskomattoman kauniita kirjopreeriasirkkuja (*Calcarius ornatus*) istuskeli matalien heinien kukinnoissa.

Saavuimme Milk Riverin erääseen kallioiseen rotkoon, jossa on intiaanitaistelun muistomerkin mukaan nimetty Writing-On-Stonen provinssin puisto.

Katselimme puistoa ensin korkealta joen törmältä. Edessä avautuva laakso oli täynnä vettä ja tuulen kuluttamia kivipylväitä, joiden huipulla lepäsi laakea kivi. Näky oli lumoava. Alhaalla jokilaaksossa oli metsää ja puiden kätkössä häämötti leirintäalue.

Ajoimme alas laaksoon ja lähdimme kävelemään kallioiden ja pensaikkojen välissä mutkittelevaa luontopolkua. Aurinko paahtoi vaaleiden kallioiden seinämiin ja hiki alkoi virrata. Mielenkiintoisin alueen linnuista oli ruostesirppimatkija (*Toxostoma rufum*), joka muistuttaa hieman vanhan maailman aavikoilla eläviä timaleja.

Erikoinen oli myös preeriakirvisen (*Anthus spragueii*) laulu. Lintu laulaa korkealla ilmassa paikallaan lentäen. Välillä se syöksyy ja päästää ilmoille laskevan helisevän laulunsa.

Edetessämme pyöreiksi kuluneiden kallionseinämien välissä puikkelehtivaa luontopolkua tapasimme piha- ja kalliopeukaloisia, sekä naukumatkijoita (*Dumetella carolinensis*). Jokirotkon yllä kaarteli preeriahaukka ja eräällä vastarannan seinämällä oli amerikantuulihaukan poikaspesä.

Yleisimpinä lintulajeina alueella esiintyivät tunturikiurut ja huilupreeriaturpiaalit, joiden laulua kuului kaikkialta. Myös peltoturpiaaleja (*Euphagus cyanocephalus*) oli rotkossa mukavasti. Päivän parhaimmista oli myös koko retken viimeinen kirjopääsirkku (*Chondestes grammacus*). Tapasimme lajia aikaisemmin Okanaganin laaksossa.

Kiipesimme rotkosta ylös preerialle. Jukka palasi aiemmin polkua leirintäalueelle hakeakseen auton. Ylhäältä törmän laelta avautui upea näkymä Milk Riverin laaksoon ja ympäröivälle loputtomalle preerialle. Aurinko paistoi pilvetömältä taivaalta. Hellettä lievitti yltyvä tuuli. Matka jatkui hetken joen etelärannalla aivan USA:n rajaa hipovaa soratietä 880 pitkin. Lopulta palasimme

tielle 501 ja matka jatkui jälleen kohti itää. Tien varren preerian kasvusto vaihtui laidunheinästä, ketokasvillisuuteen. Pienten kumpareiden rinteillä kasvoi taas matalaa marunaa. Eri ravintokasvillisuuden alueilla myös lintulajisto vaihteli mielenkiintoisesti. Yleisin laji oli edelleen tunturikiuru, mutta tällä alueella huilupreeriaturpiaali oli myös erittäin runsas. Nyt pääsimme tutustumaan preerialla elävään monenkirjavaan sirkkulajistoon. Runsain laji oli amerikanniit-tysirkku (*Pooecetes gramineus*), mutta kenttäsiirkkunen (*Passerculus sandwichensis*) ja kirjopreeriasirkku (*Calcarius ornatus*) esiintyivät myös runsaina. Harvinaisempia olivat sen sijaan laulusirkku, heinäsiirkkunen (*Ammodramus savannarum*) ja preeriasirkkunen (*Ammodramus bairdii*). Idempänä marunaniityiltä tapsimme upeita preeriasirkkuja (*Calcarius mccownii*) ja hienoja mustasirkkuja (*Calamospiza melanocorys*). Kaikkialta kuului preeriakirvisten helisevät soidinlaulut.

Isommista linnuista tutustuimme amerikankuoveihin ja taivaalla kaarteleviin preeriahiirihaukkoihin. Eräällä niityllä istuskeli suopöllö ja tien varren aidantolpalla lepäili pari preeriakahlaajaa (*Bartramia longicauda*).

Saavuimme iltapäivän helteessä Pakowki Laken kosteikolle. Olimme siis tehneet pitkän päivämatkan, sillä läheltä järven itäpuolelta alkoi jo Saskatchewanin provinssi.

Tarkkailimme Pakowki Laken linnustoa pitkältä sillalta. Ensimmäisenä Amelie havaitsi järvikaislojen seassa yöhaikaran (*Nycticorax nycticorax*). Järvellä oli myös runsaasti vesilintuja, mm. sinisiipi- ja puna- ja amerikantaveja sekä amerikanhaapanoita, amerikantukka- ja isosotkia. Kahlaajista tapasimme pohjukan somerikolla keltajalka- ja amerikanvikloja (*Tringa melanoleuca*). Rannalla oli myös preeria-avosettipoikue. Kivikossa oli myös muuttomatallaan lepäileviä vanhoja tundurakurppeloita (*Limnodromus scolopaceus*). Lokeista tapasimme järvellä yllättäen 2kv kuusilokin (*Larus philadelphia*). Taustan preerialla saalisteli kaksi sinisuohaukkaa ja järven kasvustoissa oli runsaasti punaolka- ja keltapääturpiaaleja. Rantaniityllä ruokaili myös muulipeura.

Jatkoimme nyt pikkutietä 885 kohti pohjoista. Lähellä lännenelokuvista kuuluisaa Medicine Hatin kaupunkia pysähdyimme Etzikomin maalaiskylässä. Amelie havaitsi erään kujanteen suuressa haavassa päivehtivän amerikanhuuhkajan (*Bubo virginianus*). Lintu heräsi tähystelemään meitä tuimasti. Lähellä kylää tapasimme myös amerikanisolepinkäisen, useita preeriahiirihaukkoja sekä pieniä poikasiaan tiellä hätäilevän preeriaviklon.

Matkamme jatkui iltapäivällä ensin tietä 3 kohti länttä ja myöhemmin kantatietä 36 pohjoiseen kohti Brooksia. Illalla saavuimme Brooksien kaupungin lähellä olevalle Newell-järven rannalle. Ajoimme Kinbrook Island provinssin puistoon, jossa leirintäalue oli tupaten täynnä ihmisiä. Rannan pensaistot ja matalat lahdemat olivat puolestaan täynnä lintuja. Rannassa kisailivat piha- ja niittytyrannit. Yksinäinen keltakerttuli luritteli säkeitään. Pensaistossa lennähti ruostesirppimatkija ja peltoturpiaalien seassa lensi parvi purppuraturpiaaleja (*Quiscalus quiscula*).

Newell-järven selällä uiskenteli pitkäkaulauikkuja ja pinnassa parveili runsaasti rengasnokka- ja preerialokkeja. Selällä lenteli myös räyskiä (*Sterna caspia*), kalatiiraja (*Sterna hirundo*) ja mustatiiraja (*Chlidonias niger*). Amerikanpelikaanit kalastelivat rannassa suurena parvena.

Järven reunassa olevalla matalalla lahdella oli runsaasti vesilintuja. Runsaimpinajoina lajeina sinisorsat ja sinisiipitavit. Myös jouhisorsia oli runsaasti. Huomiota herätti isosotkien suuri parvi (25). Uutuutena esittäytyi pikkutelkkä (*Bucephala*

albeola), joita kellui parisenkymmentä pikkulapasotkien seurassa. Lahdelman kaislikossa hiippaili kaksi amerikankaulushaikaraa (*Botaurus lentiginosus*). Lahdella lutrasi myös amerikanmajava.

Illan hämärtyessä jatkoimme matkaamme moottoritietä 1 kohti luodetta ja Kalliovuoria. Preerian jokien tulva-altailla oli pieniä järviä, joissa oli runsaasti vesilintuja. Alueella pesiikin suuri määrä vesilintuja ja suuri määrä vesilintuja saapuu lisäksi kesällä sulkimaan preerian kosteikoille.

Luoteinen taivas muuttui synkäksi ja saapuessamme pimeällä preerian laidalla sijaitsevaan Calgaryn suurkaupunkiin alkoi ankara ukonilma ja rankkasade. Kuumen preeria ilman ja läheisten Kalliovuorten kylmän ilman kohtaaminen synnyttää usein säärintamia. Taivas tuntui repeävän ohittaessamme valaistuja Calgaryn olympiamäkiä, joissa Nykäsen Matti ansaitsi aikoinaan kolme kultamitalia. Ajoimme ensin kaupungin länsipuolelle etsien motellia pienestä Cochranen kaupungista. Paikalta löytyi vain kalliita hotelleja, joten palasimme Calgaryyn ja löysimme aivan valtatievarrelta Olympic Motellin, johon majoitimme 56 eurolla/yö (2 makuuhuonetta+keittiö). Pääsimme suihkun jälkeen jälleen lakanoiden väliin ja saimme kameroiden akut lataukseen. Sateen hakatessa ikkunoita vaivuiimme uneen puolen yön jälkeen.

3.7. Kalliovuorten huikeissa maisemissa. Erämaatietä luoteeseen.

Heräsimme Olympic Motellissa klo 5.50 ja kurkistin varovasti verhon raosta. Edustan valtatiellä liikenne oli vilkasta, tien pinta oli vetinen, mutta taivas oli pilvipoutainen ja sade tauonnut.

Ohitimme Calgaryn olympiamäet uudelleen, nyt päivänvalossa ja etenimme moottoritietä kohti läheisiä Kalliovuoria. Tie halkoi laajoja laidunmaisemia ja taustalla alkoivat siintää tummat vuorensinimäet. Moottoritie alkoi kohota loivasti ylemmäs samalla kun taivas alkoi avautua. Ukkosrintaman jälkeen sää selkeni ja ympäröivien vuorten huiput kääriytyivät valkoisten pilvenhattaroiden syleilyyn. Mazdan kone ulvoi nousujen jyrkentyessä. Olimme jo aivan vuoristossa, kun ensimmäiset lumihuippuiset vuoret esittäytyivät. Kalliovuoret ovat suhteellisen nuori vuorijono, joten sen huiput ovat teräväpiirteisiä. Harmaa kallio, vaaleat pilvet, valkoinen lumi ja purevan sininen taivas loivat näkymän, joka ei unohdu.

Tie laskeutui välillä soliin, joiden pohjalla virtasivat kuohuvat joet. Välillä ohitimme vuoristojärviä, joiden veden mineraalit olivat värjänneet turkoosin siniseksi. Saavuimme Banffin kansallispuiston portille, jossa maksun jälkeen matka jatkui jonkin matkaa moottoritietä luoteeseen. Myöhemmin noustuamme ylemmäs tie muuttui valtatieksi ja kohosimme edelleen ylemmäs. Aika ajoin korvissa naksahdelti ja tarkkailin rannetietokoneen korkeusmittaria; tie kulki välillä yli 2000 metrin korkeudella. Ympäröivät vuorenhuiput ulottuivat lähes neljän kilometrin korkeuteen.

Aamupäivällä pysähdyimme Columbian Icefieldin näköalapaikalla, jossa Athabascan jäätikkö ulottuu aivan valtatie tuntumaan. Pysäköintialueella ruokimme ja kuvasimme kesyjä amerikanhakkeja. Muutama maaorava haki myös osansa pähkinöistä. Vuoristometsän tyypillisiä ääniä olivat tummajunkon ja punarintarastaan laulut.

Pysähdyimme Lake Louisen talviurheilukaupungissa, josta monet kanadalaiset alppihiihtäjät ja jääkiekkoilijat ovat lähtöisin. Sää: 30%, tyyntä, +15 C. Jatkaessamme pohjoiseen kohti Jasperia tiheni liikenne entisestään. Amerikkalaiset suuret matkailuvaunut erottuivat joukosta; vaunua veti ylisuuri maasturi ja yhdistelmän perässä oli vedossa pikkumaasturi!

Tien varren rinteellä kiipeili yksinäinen valkoturkkinen lumivuohi. Vähän tämän jälkeen pysähdyimme kuvaamaan niityllä ruokailevaa mustakarhua. Se mäsytty heinää meistä mitään välittämättä turkki voikukansiemeniä täynnään. Jatkoimme matkaamme nopeasti kohti Jasperin kansallispuistoa, jossa tarkoituksenamme oli ajaa köysiradalla ylös Whistler-vuorelle vuoripeippoja etsimään.

Saavuimme Jasperiin puolen päivän jälkeen ja totesimme, että Whistlerin pysäköintialue oli tupaten täynnä autoja. Kävi ilmi, että seuraava mahdollisuus vuorelle nousuun oli klo 14.30. Pikapalaverin jälkeen jouduimme raskain mielin hylkäämään unelman legendaarisesta vuoripeiposta (*Leucosticte tephrocotis*).

Matkamme jatkui kahvittelun jälkeen Jasperista valtatieä 16 kohti koillista. Jasperissa havaitsimme preeriahaukan ja aivan tien vierellä ruokaili kaksi laumaa Kalliovuorten tunnetumpia eläimiä, paksusarvilampaita. Nämä olivat naaraita ja nuoria yksilöitä, eikä niiden paksusta talviturkista ollut kuin muutama tappura jäljellä. Kohta valtatie varrella oli jälleen autoja parkissa. Nyt vuoristorajärven rantaniityllä laidunsi kaksi isokokoista wapitiurosta. Niiden valtavat sarvet keinahtelivat eläinten ruokaillessa rauhallisina. Kohta taivas vetäytyi pilveen ja alkoi vihmova vesisade. Onneksi emme olleet Whistlerin huipulla! Jatkoimme matkaamme koilliseen ja hiukan ennen Hintonia kurvasimme tielle 40, joka johti laajan metsäisen erämaan halki pohjoiseen. Matkaa seuraavaan kaupunkiin oli 320 kilometriä. Todellinen erämaa!

Pysähdyimme William Switzer provinssin puistossa. Sateesta huolimatta lauloi paikalla korpirastas, punarintarastas ja amerikankirjorastas. Tien yli juoksi muulipeura ja myöhemmin tapasimme kaksi valkohäntäpeuraa.

Pysähdyimme sateessa Berland Riverin sillalle. Joen rantapuskissa oli runsaasti pikkulintuja: kaksi sitruunakerttuliparia (*Wilsonia pusilla*), naamiokerttuli, juovapääsirkkupariskunta ja rämesirkku (*Melospiza lincolnia*). Vernon Creekin lähellä tien vastaluisikassa ruokaili harmaakarhu. Pysähdyimme ja peruutimme karhun kohdalle kuvaamaan otusta. Karhu ruokaili apilaa rauhallisena n. 70 metrin etäisyydellä meistä. Välillä se kohotti uteliaana päätään. Upeaa – elämäni ensimmäinen harmaakarhu!

Smoky Riverin lähellä tapasimme pari valkohäntäpeuraa ja Kakwa Riverillä uiskenteli pikkulammessa pikkutelkkänaaras seitsemän poikasen kera. Näillä korkeuksilla alkoi metsästä kuulua yksitoikkoinen laskeva vihellys, joka tuli myöhemmin niin tutuksi: valkokurkkusirkku (*Zonotrichia albicollis*). Kauempana äänteli korpirastas ja kaksi rämesirkkua. Myös kenttäsiirkkulit (*Spizella passerina*) ja viherkerttuli (*Vermivora celata*) olivat äänessä. Retkemme tavallisin hyönteissyöjä keltaperäkerttuli esiintyi runsaana.

Illansuussa pysähdyimme ennen Grande Prairietä Grovendalen metsäalueelle. Täällä surahteli taivaalla isohaukkakehrääjä sateesta huolimatta. Paikalla tapasimme myös amerikanhömötiäisen, rubiinihippiäisen, valkokurkkusirkun ja kultatikan.

Illansuussa käänsimme kantatielle 43 kohti länttä. Nyt alkoi taas vilkas asutus ja viljelykset hallitsivat maisemaa. Pysähdyimme vihmovassa sateessa Wem-

bleyn pikkukaupungin jäteveden puhdistamolle. Altailla tapasimme musta-kaulauikkuja (*Podiceps nigricollis*) ja altailla oleskeli kirjava valikoima vesilintuja, mm. pikkulapasotkia, sinisiipitaveja ja kuparisorsia. Kosteikolla olivat myös retken ensimmäiset amerikanmetsäviklot (*Tringa solitaria*). Läheisillä nurmilla ruokaili käsittämätön määrä preerianaurulokkeja – 1000 yksilöä. Rengasnokkalokkeja ja preerialokkeja oli paikalla paljon vähemmin.

Ajoimme myöhään illalla sateen yhä jatkuessa Demmittin pikkukylän lähelle eräälle leirintäalueelle, jossa majoittuminen on ilmaista. Paikka on aivan provinssien rajalla niukasti Albertan puolella. Leirillä tapasimme Amelien ystävät Martinan ja Kirkin. Pystyimme teltat ja joimme olutta iltatulilla jutustellen klo 1.00 saakka. Sitten viileään teltaan nukkumaan. Ilmapatjan täyttö sujui jo kätevästi. Tavarat ja eväät liepeen alle turvaan...

4.7. Retkeilyä Dawson Creekin ympäristössä.

Kuuntelin ääniä teltan ulkopuolelta. Ei tuulta, eikä sadettakaan. Lintujen äänet olivat kyllä pääosin vieraita... Niin, Kanadassahan olin, ja siellä Demmittin leirintäalueella. Nyt olin taas kartalla. Kömmin ulos makuupussista ja teltasta kosteaan ulkoilmaan. Mitä? Eväsleivät teltan liepeen alta olivat kadonneet! Tuossa käytävällähän on ruispalapussi. Tyhjä! Sorassa on tassun jälkiä. ”Pesukarhu” totesi niinikään heräillyt Jukka virnuillen. Kohta ne nauraa hekottivat kuorossa Amelien kanssa. Ruispalat menivät! Ja viimeiset ravinnonrippeet Suomesta! Tästä lähtien olin länsimaisen hapatuksen varassa. Sopeutumista, sopeutumista...

Saderintama oli onneksi väistynyt ja sää parempi: 90%, poutaa, +12 C. Te-pastelimme kosteassa leirintäalueen puistossa ja kuuntelimme lintujen laulua. Uusina lajeina tulivat kanadankerttuli (*Vermivora peregrina*) ja pikkusieppari (*Empidonax minimus*). Tutummista olivat äänessä: erakkorastas, keltaperäkerttuli, keltakerttuli, amerikanhömötiainen, ja kenttäsirkkuli. Kauempana säkätti mahlatikkapokkie (*Sphyrapicus varius*) ja kultatikka lensi metsän läpi. Läheiseltä kosteikolta kuului amerikanhuitin (*Porzana carolina*) rienaava käkätys. Metsästä kuului myös lännenpiivin (*Contopus sordidulus*) ja rantakerttulin (*Seiurus noveboracensis*) laulua.

Lähdimme Jukan, Amelien, Martinan ja Kirkin kanssa aamuretkelle Demmittin lyhyen kahvihetken päälle. Ajoimme läheiselle metsätielle 201. Pysähdyimme puron varteen lähelle viljelysaukean reunaa. Jukka alkoi pudotella määrityksiä: rantakerttuli 2Ä, korpikerttuli (*Oporornis philadelphia*) 2Ä ja kerrassaan upea loistokerttuli (*Setophaga ruticilla*).

Ajoimme metsätietä ylämäkeen. Tien varressa oli lehtipensaikkaa ja kauempana tiestä alkoi seudulle tyypillinen tiheä korkea, kapearunkoisten haapojen metsikkö. Keijutikka (*Picoides pubescens*) ruokaili reunapuissa ja kauempana hätäili mahlatikkapari pesäkolollaan. Nyt lehdossa laului jo kolme uutta loistokerttulia ja kauempana tien ylitti naaras röyhelöpyy (*Bonasa umbellus*) kahden poikasen kanssa. Samalla kohtaa varoitteli valkokurkkusirkkupari, rämesirkkua ja sirkkasirkkuli (*Spizella pallida*) reviiireillään.

Mäellä seisahduimme viljelysaukean reunaan. Aukean ylle saapui kaartelemaan harvalukuinen viheltäjähiirihaukka (*Buteo platypterus*). Lintu kaarteli hetken yläpuolellemme ja katosi metsän taa. Metsässä räkätti kaksi harmaakuukkelia (*Perisoreus canadensis*) ja kaksi ampuhaukkaa (*Falco columbarius*)

lensi ohi. Taustalla olivat vielä äänessä kanadankerttuli, viherkerttuli, korpiras-
tas ja kenttäsiirkkuli.

Nyt oli aika siirtyä Dawson Creekiin lounaalle. Ajoimme paikalliseen publiin ja
asetuimme sopivasti tv:n ääreen. Upea kivi- ja hirsirakenteinen publi loi hyvän
tunnelman jalkapallon EM-loppuottelulle. Moose-beer maistui ja upea tumma
wapiti-tyttö palveli auliisti. Ottelu päättyi apostolaakisten hurmukseen...

Iltapäivällä ajoimme läheiselle Swan Lakelle. Leirintäalueen rannasta tarkkai-
limme melko karun järven selkää. Ulapalla sukelteli amerikanjääkuikka ja
kauempana tapasimme vihdoinkin neljä trumpettijoutsenta (*Cygnus buccinator*).
Tavallisia telkkiä (*Bucephala clangula*) kellui selällä kaksi ja rannan kaatuneel-
la puunrungolla lepäili yllättäen kolme kanadansirriä (*Calidris pusilla*).

Aloitimme Swan Laken rantametsän siilauksen. Metsä oli puhdasta haavikkoa
ja tapasimme sieltä mukavasti tikkoja: amerikankäpytikka (*Picoides villosus*),
keijutikka (*Picoides pubescens*) kn+2juv ja mahlatikka (*Sphyrapicus varius*)
4ad, joilla 2 pesää.

Taustalla lauloivat keltakerttuli ja lännenpiivi. Tapasimme myös aluetta nauhu-
rin kanssa kiertelevän Thor Mansonin Hopesta. Hän oli keräämässä BC:n
pinnoja. Tapasimme hänet moneen kertaan myöhemmin.

Ajoimme vielä metsätielle Swan Laken lähelle. Rämekerttuli (*Oporornis agilis*),
punasilmävireo (*Vireo olivaceus*) ja loistokerttuli olivat äänessä. Korkealla lat-
vustossa piileskeli kolme amerikannokkavarpusta (*Coccothraustes vesper-
tinus*) ja rungoilla kiipeili kaksi keijutikkaa.

Illansuussa vierailimme vielä Mcqueen Sloughin kosteikolla, joka sijaitsee
Dawson Creekin itäpuolella. Järvellä tapasimme jonkin verran vesilintuja, mut-
ta runsain lajeista oli amerikannokkikana (*Fulica americana*), joita laskimme
200. Äänistä selvimmin erottuivat amerikanhuittien käkätukset – eräs niistä
esittäytyi avoimesti luhdalla. Järvellä lenteli 50 mustatiiraa. Kauempaa luhdal-
ta pölähti harmaasorsa kymmenmunaiselta pesältä. Peräännyimme nopeasti
pesältä.

Kauempana rannasta sijaitsevat pensaikkoiset kosteat niityt osoittautuivat
sirkkujen suhteen tuottoisiksi: kaislasirkku (*Melospiza georgiana*) 4, Nelson's
Sharp-tailed Sparrow (*Ammodramus nelsoni*) 2, sirkkasirkkuli (*Spizella palli-
da*) 2, kenttäsiirkkunen (*Passerculus sanwicensis*) ja rämesirkku (*Melospiza
lincolni*). Jukan ja Amelien yhteistyö äänten määrityksessä oli saumatonta.
Palasimme hämärän tullen Demmittin leirialueelle Dawson Creekin eteläpuo-
lelle.

Lähdimme vielä pimeän tullen Jukan kanssa läheisen Swan Laken eteläpään
laajalle luhdalle. Jätimme auton pellon reunaan ja kävelimme pimeässä ran-
tametsän halki luhdalle. Pohlusimme märkää luhtaa pitkin avonaiselle ko-
vemmalle luhdan reunalle. Amerikanhuitit käkättivät ja avoveden suunnasta
kuului härkälinnun kiljuntaa ja paksunokkauikun tukahtunutta haukun-
taa. Luhdan reunapuskista kuului vielä hämärän viime kajossa luhtasirkkusten
(*Ammodramus leconteii*) surinaa. Myös 'suippopyrstösirkkunen' (*Ammodra-
mus nelsoni*) oli hetken äänessä. Jukka kuulosteli herkeämättä kämmenet
korvien jatkeena. Kyllä! Kauempaa luhdan länsisaidalta alkoi kuulua omitui-
nen toistuva äänisarja. Kuin kahta kiveä olisi hakattu yhteen toistuvassa ryt-
missä: "tic tic - tictictic". Kaksi hidasta, kolme nopeaa iskua. Sama sarja tois-
tui taukoamatta. Kultarääkkiäinen (*Coturnicops noveboracensis*)! Jukka
pomppi riemusta. Uusi laji hänellekin! Olen tavannut saman suvun rämerääk-
kiäisen joskus Itä-Afrikassa. Kävelimme luhtaa pitkin vielä lähemmäs omituis-

ta tiksuttajaa. Ennen puolta yötä palasimme autolle. Kajootti ulvahteli jossain. Onnistunut ilta päättyi leirintäalueen tulilla tölkin ääressä. Juttua riitti! "Yellow Rail, Yellow Rail, Yeee..."

5.7. Peace Riverin laaksossa.

Heräsimme Demmittin leirintäalueella vasta klo 7.00. Sää oli täysin selkeä: 0%, tyyntä, +8 C. Aamutoimien yhteydessä häiritsi kaksi harmaakuukkelia metsän linnuston elämää. Kosteikon suunnalta kuului kettusirkun (*Passerella iliaca*) laulua. Valmistauduimme aamuretkelle. Aluksi ajoimme jälleen metsätielle 201. Siellä meille esittäytyi upea tammitangara (*Piranga ludoviciana*). Ajoimme Dawson Creekin koillispuolen laajalle metsäalueelle Brassey Creekin tielle. Tien alkupäässä kiipesimme lehtorinteelle. Tulipääkerttuli (*Seiurus aurocapillus*) varoitteli metsässä. Kuusikon reunassa lauloi kuusisieppari (*Empidonax flaviventris*) ja kanadantiainen (*Poecile hudsonicus*). Jatkoimme pitkin loputonta metsätietä pysähdellen välillä sopiville paikoille. Tummajunkot ja erakkorastaat lauloivat. Kanadanvireo (*Vireo philadelphicus*) ja rubiinihippiäinen esittäytyivät.

Seuraavaksi ajoimme Peace Riverin rannalla olevaan Blackfootin provinssin puistoon. Haapametsikkö oli suppea, mutta puut olivat vanhoja järeitä. Korkealta haavan oksalta Amelie plokkasi päivehtivän isohaukkakehrääjän. Lännenpiivi asettui pesäänsä hautomaan. Myös loistokerttuli esitteli yllättävän avoimesti pienikokoista pesäänsä ohuessa haavantaimessa. Metsässä lauloi kolme punasilmävireoa, neljä pikkusiepparia ja korpirastas. Tikoista esittäytyivät keiju- ja mahlatikka.

Seuraavaksi teimme laajan ajokierroksen Dawson Creekin pohjoispuolen preeriamaisille viljelyksille. Laskimme kaksi amerikanhiirihaukkaa ja viisi amerikantuulihaukkaa. Erään laajan viljapellon reunassa istui preeriakahlaaja sähkökaapelilla. Pariskunnan toinen puolisko tepasteli pelottomasti auton vierellä. Poikaset olivat varmaan lähetyvillä. Asvalttitöiden takia jouduimme kiertämään kapeaa peltotietä remonttipaikan ohi.

Ajoimme Boundary Laken pienelle kosteikolle. Matala rehevä järvi oli täynnä vesilintuja. Yllättävintä oli mustakaulauikkujen runsas määrä: 100 yksilöä! Myös mustakurkku-uikku (*Podiceps auritus*) esiintyi runsaana. Järvellä uis-kenteli kolme trumpettijoutsenta, 50 amerikannokikanaa ja hyönteisiä jahtasi 100 mustatiiraa. Sorsista runsaimmat olivat sinisorsa ja pikkulapasotka (150). Pikkutelkkiä lepäili järvellä ainakin 100. Harmaasorsat, amerikanhaapanat, kuparisorsat, isosotkat ja amerikantukkasotkat esiintyivät myös kymmenpäisinä parvina. Retkelle uutuuksena kellui kaukana selällä viisi pilkkasiipeä (*Melanitta fusca stejnegeri*).

Siirryimme Fort St. Johnin kaupungin lähelle Beaton River Provincial Parkiin. Peace-joen rannan kapealla metsävyöhykkeellä tapasimme kettusirkun, kolme naukumatkijaa, tammipunavarpusen (*Carpodacus purpureus*), amerikan-tilhen ja erakkorastaan.

Taylorin pikkukylässä Fort St. Johnin eteläpuolella vierailimme erään omakotitalon kolibriruokinnalla. Talon emäntä oli ylpeä ruokinnastaan ja kutsui meidät pihaan. Myös Thor Manson oli paikalla. Pienen odottelun jälkeen alkoi hunaja-automaatilla viilskä. Kolme runokolibria (*Stellula calliope*) ja odoteltu rubiinikurkkukolibri (*Archilochus colubris*) kävivät siivet räpsähdellen automaati-

la. Talon takapihan lintulaudalla oli viisi tammipunavarpuista, 10 punarintaras-tasta ja varpunen.

Ajoimme vielä ennen motelliin menoa Fort St. Johnin eteläiselle puhdistuslaidokselle. Hämärissä todistimme 780 preerianaurulokin lähtöä yöpymispaikalle. Ensimmäisellä altaalla kellui 20 pikkulapasotkaa ja 5 kuparisorsaa. Alueella tehtiin kovasti maarakennustöitä ja pilvistyvä taivas alkoi pimetä. Lähdimme yöksi Fort St Johnin kaupungin Motor Inniin. Käyttöömme tuli yksi suuri huone ja kaksi laajaa vuodetta. Hinta oli kohtuullinen 43 euroa. Suihkun, oluen ja iltahuudon jälkeen nukkumaan.

6.7. Retkeilyä Peace Riverin laaksossa Fort St. Johnissa. Ajomatka Mackenzieen.

Parin poutapäivän jälkeen oli vuorossa masentava matalapaine. Sade vihmoi motellin ikkunaa ja pysäköintialue kylpi vedessä. Sää: 100%, tyyntä, +12 C, ankaraa vesisadetta. Heräsimme klo 5.30 ja pääsimme liikkeelle klo 6.30. Otimme motellin aulan kahviosta kupilliset kuumaa ja baanalle. "Have a pudding or else..." Ja sitten syötiin vanukasta!

Peace Riverin alueen odotetuin kohde - Fort St. Johnin pohjoinen puhdistamo oli vuorossa. Kurvasimme puhdistamon tielle, joka oli sateessa muuttunut pehmeäksi kuravelliksi. Mazda miltei upposi ensimmäisen sadan metrin jälkeen. Oli pakko pysähtyä ja peruuttaa asfalttitiien risteykseen. Puimme Jukan kanssa saderyntteet niskaan ja lähdimme talsimaan savista tietä altaalle. Amelie jäi Jimmyn kanssa autoon. Kävelymatkaa altaalle kertyi pari kilometriä. Pitkän tarpomisen jälkeen saavuimme sateen yhä jatkuessa ensimmäisille altaalle. Läheisellä niityllä laidunsi valkohäntäpeuroja. Jukka alkoi noitua ankaraasti saapuessamme altaalle. Veden pinta oli noussut viime päivien sateiden seurauksena huomattavasti. Viikkoa aiemmin paikalla oli ollut laajat lietteet ja kahlaajien syysmuutto oli jo alkanut. Petyimme kahlaajien suhteen pahasti. Vesilintuja altailla oli sen sijaan runsaasti. Mustakaulauikkuja laskimme 35, mutta sorsalinnut olivat lukuisampia. Pikkulapasotka 100, sinisorsa 50, amerikantavi 20, sinisiipitavi 20, harmaasorsa 20, kuparisorsa 30, lapasorsa 50 ja amerikanhaapana 15. Isosotkia laskimme 5 ja amerikanpunasotkiakin 2. Kahlaajista runsain oli amerikanvesipääsky 20. Keltajalkavikloja laskimme 5, mutta mielenkiintoisin kahlaajista oli hetkeksi altaalle levähtänyt ad tundrakurppelo.

Lähdimme aamuyhdeksältä paluumatkalle sateen jo tauottua. Tumman värimuodon amerikanhiirihaukka naukui hädissään reviirollään. Rohkea lehtoturpiaali (*Icterus galbula*) kävi näykkimässä haukkaa pyrstöstä. Palailimme poutaantuvassa säässä autolle sirkkasirkkulin laulaessa.

Käytyämme noutamassa aamiaista ja kahvia paikalliselta Tim Horton'silta ajoimme kohti kaupungin luoteispuolella sijaitsevaa karua Charlie Lakea. Järven rannalta tarkkailimme suhteellisen suuren selän elämää. Sää parani koko ajan ja aurinko paistoi. Aalokosta huolimatta erotimme selältä pienen vesilintuparven. Tavallisia telkkiä 20, pilkkasiipiä 15 ja retkelle uusia pilkkaniskoja (*Melanitta perspicillata*) 5. Parven liepeillä sukelteli kaksi mustakurkku-uikkuu (*Podiceps auritus*). Kauempaa lähti lentoon kaksi amerikanjääkuikkaa.

Lähdimme kierrokselle läheiseen Beaton Provincial Parkiin. Jukka näytti miten näennäisen hiljaisesta heinäkuisesta metsästä kaivetaan hysyjä. Alueella oli paikoin vanhaa metsää; mustakuusia ja lännenpihtoja. Pitkään odotettu Birding World-lehden tunnuslintu kiipijäkerttuli (*Mniotilta varia*) esittäytyi upeasti. Näppärästi lintu kiipeili kuusen oksia ylös. Syvemmältä metsästä löytyi toinenkin koiras. Eräs koko matkan kauneimmista linnuista oli kuitenkin metsikön rusorintakerttuli (*Dendroica castanea*). Havaitsimme niitä kaikkiaan kolme koirasta. Löysimme vielä 5 loistokerttulia, 3 keltaperäkerttulia, korpirastaan ja valkokulmanakkelin.

Iltapäivällä suunnistimme Fort St. Johnin lähellä olevaan Peace Island Provincial Parkiin. Sää: 50%, 3-4m/s NW, +20 C. Puistossa oli jälleen hienosti hysyjä. Tällä kertaa tapasimme magnoliakerttuleja (*Dendroica magnolia*) 2, viirurintakerttulin (*Wilsonia canadensis*), kiipijäkerttulin, tulipääkerttulin ja neljä loistokerttulia. Puiston reunalla tapasimme kaksi amerikankäpytikkaa ja mahalattikaparin pesällä. Tikkojen määrä oli Peace Riverin metsäalueella runsas. Erään talon pihasta löysimme harmaafiivin (*Sayornis phoebe*).

Myöhään iltapäivällä ajoimme vielä Brassey Creek Roadin metsätielle. Muutamia kerttulilajeja puuttui vielä listalta ja illansuussa oli aika vetäytyä kohti länttä. Metsätien suolammelta löysimme hätäilevän amerikanmetsävikloparin (*Tringa solitaria*). Mustakuusimetsästä löysimme lisäksi rubiinihippiäisiä, amerikanihippiäisiä (*Regulus satrapa*), keltaperäkerttuleja 6, sitruunakerttuleja 2, kanadankerttuleja 3, amerikanhömötiäisiä ja kanadantiaisia. Yksinäinen harmaakuukeli hermostutti pikkulintuja ja ylitemme lensi kirjosiipikäpylintuparvi (*Loxia leucoptera*). Kaukaa kuului amerikankirjorastaan laulua.

Aloitimme vetäytymisen Peace Riverin laaksosta klo 19.00. Seurailimme upeita maisemia seurailien tietä 29 Chetwyndiin. Tuossa sahatteollisuuden kaupungissa teimme ostoksia supermarketissa ja jatkoimme suurten tukkirekkojen imussa tietä 97 edelleen länteen. Apehdimme autossa vastikään hankittuja eväitä: "Have a pickle or else!" Ja sitten söimme maustekurkkuja!

Nyt tie seuraili Pine Riverin laaksoa. Pysähdyimme parin sillan kohdalla amerikankoskikaran toivossa mutta hämäryys häytti jo havainnointia. Pine Passin seudulla havaitsimme mustakarhun ruokailemassa tien varren niityllä. Diego innostui haukkumaan vertaiselleen! Kohta oli tukkirekka pudottanut kaikki viisi pölläänsä tielle. Poliisin ohjatessa pääsimme onnettomuuspaikan ohi. Pimeässä hyökkäsi hirviö vasan kanssa tielle. Onneksi ne kääntyivät juoksemaan pitkin tietä ja vältyimme törmäykseltä.

Vihdoin yhdentoista maissa saavuimme pimeässä Mackenzieen. Kaupungin leirintäalue oli tupaten täynnä, joten suunnistimme parikymmentä kilometriä kaupungin pohjoispuolella sijaitsevalle Mugaha Marshille. Paikalla on rengasasema, jossa Jukka ja Amelie olivat aiemmin työskennelleet. Viritimme teltan aseman pihaan ja paneuduimme yöpuulle ennen puolta yötä.

7.7. Mugaha Marshilla. Kiipeäminen Mount Morfeelle. Mackenziestä etelään.

Heräsin teltassa leppoisaan lintujen lauluun. Aamu oli pilvetön ja tyyni: 0%, tyyntä, +8 C. Jukan ja Amelien vielä nukkuessa tein lyhyen kävelyn rengas-tusaseman ympäristöön. Metsäalueelle johtava soratie kulki aivan rengas-tusaseman vierestä. Tie kulki pienen suojärven keskelle rakennettua pengertietä pitkin. Asema koostui pienestä parakista ja tien reunaan raivatusta pienestä kentästä.

Kauempana oleva suojärvi kylpi aamuauringossa. Järven länsiosassa iso uroshirvi lotrasi vedessä lähes kokonaan upoksissa. Pohjois-Amerikan hirvet viihtyvät eurooppalaisia sukulaisiaan kernaammin vedessä. Aika ajoin pitkäturpainen, isosarvinen uros nosti lammen pohjasta mehevää vesikasvustoa, jota se mässytti kuuluvasti. Kuvasin toimitusta matkan päästä, ukko ei tiennyt touhuistani mitään. Tukkirekan huristeltua tietä pitkin eläin lähti kävelemään pohjaa pitkin kohti rantaa. Pian se poistui metsän kätköihin.

Järven itäosasta kuului kohta tuttu ujellus – amerikanjääkuikka. Se sukelteli lahden pohjukassa. Taivaalla kaartelivat kalasääski ja esiaikuinen valkopäämerikotka. Jälkimmäistä ahdisteli sitkeä kuusilokki, joita pesi järvellä kaksi paria. Korkeat rantakuusikot olivat oiva pesäpaikka tuolle lajille.

Jukan ja Amelien kömmittyä ulkoilmaan lähdimme aamuretkelle patotietä etelään. Vesilinnuista karulla suojärvellä oli vain muutamia sinisorsia ja pikkulapasotkia. Rantapensaikossa oli kosolti hyönteissyöjiä: keltakerttuli, naamiokerttuli, rantakerttuli ja keltaperäkerttuli. Tiellä pomppi sirkkasirkkuli ja tammipunavarpuspari. Kauempana lauloivat erakkorastas ja lavertajavireo (*Vireo gilvus*). Järven kasvustoissa ruokaili ainakin 10 punaolkaturpiaalia. Järven takana suolla liikkui kolme amerikankurppaa, kaksi amerikanvikloa ja seitsemän tundrakurppeloa. Amerikanhuitti käkätti järvellä.

Aamuretken päätteeksi lähdimme kiipeämään Morfee-vuorelle.

Vuori sijaitsee kymmenkunta kilometriä Mackenzien kaupungin pohjoispuolella ja on reilut 2000m korkea. Ylimmät huiput ovat selvästi puurajan yläpuolella. Ajoimme ensin pitkään huonokuntoista kivikkoista ja jyrkkää soratietä ylös. Laakson lehdot muuttuivat ylempänä havumetsäksi, jotka kasvoivat pääasias- sa kapealatvaista lännenpihtaa.

Joissakin paikoin kyytiläiset nousivat autosta viittomaan kuskille oikeaa ajouraa, jottei auton pohja vaurioituisi kivikoissa ja kalliolla. Matkalla ihaste- limme komeaa amerikankirjorastasta, joka ahtoi nokkaansa valtavan määrän lieroja kosteasta tien reunasta. Juuri ennen puurajaa jätimme auton parkkiin tien viereen. Ympäröivät maisemat olivat mahtavat. Rinteet olivat kauttaaltaan suurten lännenpihtametsien verhoamat. Hiukan meidän yläpuolellamme alkoi puuton rinne, jonka alussa oli matalaa havupensaikkaa. Tämän jälkeen huiput olivat vain matalan kenttäkerroksen kasvillisuuden verhoamat.

Havurinteiden yläosassa esittäytyi upea kultakruunusirkku (*Zonotrichia atricapilla*). Niitä tapasimme 20 yksilöä ja löytyipä ylempää taimikosta nelipoikainen pesäkin. Auton vierestä ylitti tien punaruskea sopuli (*Lemmus trimucronatus*). Metsässä lauloi useita amerikankirjorastaita ja havaitsimme ainakin 8 erakko- rastasta. Rastat kohosivat korkeiden pihtojen latvaan hetkeksi laulamaan.

Teimme lyhyen kävelyn alemmas metsään. Siltä löytyi mahtava määrä hysyjä: loistokerttuli, magnoliakerttuli, keltaperäkerttuli, kanadankerttuli, viherkerttuli, valkoluomikerttuli (*Oporornis tolmiei*), sitruunakerttuli, amerikanhippiäinen ja

rubiinihippiäinen. Alempana lauloi vielä punasilmävireo. Tiaisista tapasimme havuvyöhykkeellä kanadantiaisia seuranaan valkokulmanakkeleita. Kiipesimme puurajan yläpuolelle. Maastossa oli aluksi taimikkoa ja havupensaikkaa, mutta kohta rinteet olivat murentuneiden liuskekivien peitossa. Paikoin kukki upeita tädykkeitä ja maksaruohoja. Tutuista kasveista esittäytyivät ukonhatut, verenpisarat, marunat ja patjarikot. Runsain oli kuitenkin punaisen eri sävyissä kukkiva Indian Lamp Brush, joissa jotkut kolibrit kävivät mettä hakemassa. Äkkiä ne surahtivat alas laaksoon.

Ylempänä havaitsimme kettusirkun ja vieläpä esittäytyivät kenttäsiikkuli ja kenttäsiikkunenkin. Äkkiä meidät ohitti matalalta saalisteleva amerikanvarpushaukka. Yläsanteella alkoi amerikankirvisen (*Anthus rubescens*) valtakunta. Vaalearintaiset kirviset erosivat Kiinassa näkemistäni tummista japonicus-alalajin yksilöistä selkeästi.

Viimeiseen nousuun valmistauduin jo puuskuttaen. Ylimmälle huipulle oli vielä satojen metrien jyrkkä kapuaminen. Suora kiipeäminen oli mahdotonta, joten rinnettä oli pakko luovia ylös. Rapautunut pinta irtoili liuskeisena. Pitäisiköhän kääntyä alas? Katselin lumen verhoamaa pohjoisrinnettä alempana laaksossa. Etelässä näkyi Mackenzien kaupunki. Idässä taas Peace Riverin seudun huiput. Ei – jos Kanadaan asti vaivaudun – täytyy minun yksi vuori valloittaa. Siis ylös päin. Lopulta pääsin paita märkänä ja henki salpautuneena huipulle. Loistavaa. Upeat maisemat ympäröivään maailmaan!

Kuivattelimme pusakoita huipulla hienossa säässä: 50%, tyyntä, +18 C. Kuvasimme maisemia. Kohta Jukka ja Amelie ilmoittivat jotain käsittämätöntä: ”Rosy-Finch, Rosy-Finch!” Ryntäsin heidän luokseen. Jukka piteli Jimmyä penkan takana, kun Amelie osoitti löytämiään aarteita. Kivikossa ruokaili vuoripeppopariskunta (*Leucosticte tephrocotis*). Upeaa! Mahtavaa! Unohdettu, Jasperissa menetetty laji, josta ei viime päivinä enää sanallakaan mainittu, löytyi ennalta arvaamatta täältä Morfeelta. Siinä pariskunta etsi siemeniä sulautuen hienosti harmaasävyiseen kivikkoon. Siipien rosanpunerva sävy sopi mainiosti taustan kukkiviin patjarikkoryhmiin. Kuvasin lintuja jonkin aikaa. Sinne ne katosivat rinteiden taakse ravintoa edelleen etsien. Kättelyä ja halailua! Nyt oli hyvä lähteä laskeutumaan alas laaksoon.

Alempana tapasimme varovaisen tuhkapyyneen (*Dendragapus obscurus*), joka piilotteli kahta poikastaan. Kuvausta. Auton luona kuvasimme vielä atsaleakasvustoja ja amerikankirjorastaita Jukan ottaessa kuljettajan vaatimia päivätirsoja. Aloitimme automatkan alas melko myöhään iltopäivällä.

Vuoriretken jälkeen ajoimme Mackenzien jätevedenpuhdistamon altaille. Paikalla oli runsaasti vesilintuja mutta täälläkin viime päivien runsaat sateet olivat nostaneet altaiden veden pintaa niin, että lietteet olivat piilossa. Kahlaajia oli niukasti. Runsain vessu oli amerikantavi 25p, mutta myös sinisorsia, lapasorsia, jouhisorsia, kuparisorsia, amerikantukkasotkia ja pikkulapasotkia oli paikalla. Mielenkiintoisin tuttavuus oli amerikantelkkä (*Bucephala islandica*), joita tapasimme 7 yksilöä, mm. 3 poikasta. Kasvustoissa hääri 15 amerikannokikanaa ja ainakin 7 amerikanhuittia. Sorsien seurassa uiskenteli 6 kuusilokkia. Kahlaajista esittäytyivät vain 5 amerikansirriä ja amerikanrantasipi. Rantametsässä varoitteli vaalea amerikanhiirihaukka. Punaolkaturpiaalien lisäksi tapasimme harvinaistuneen korpiturpiaalin (*Euphagus carolinus*). Pikkulinnuista tapasimme haarapääskyjä, naamiokerttulin, rubiinihippiäisen, pikkusiepparin ja amerikanpuukiipijän.

Ajoimme Mackenzien keskustaan. Ruokailimme maukkaan aterian paikallisessa kiinalaisessa ravintolassa Jukan ja Amelien rengastajatuttujen, Lambien perheen seurassa. Illalla oli aika lähteä kohti etelää. Matka valtatie 97 pitkin kohti ensimmäistä etappia Prince Georgen kaupunkia alkoi klo 21.00. Jukka pudotteli reippaasti valtatieä pimeälläkin Prince George, Quesnel, Williams Lake, 100 Mile House ja Clinton. Viimemainitussa otimme parin tunnin tirsat pimeällä levähdyspaikalla valtatie varressa.

8.7. Takaisin rannikolle. Vancouverin saarelle. Retkeilyä Victoriassa.

Heräsimme levähdyspaikalla Clintonissa hentoon tihkusateeseen klo 5.30. Sää: 95 %, tyyntä, +12 C. Jatkoimme hetken kohti Cache Creekiä. Harvalla metsärinteellä käännyimme tieltä 97 Venables Valleyn metsätielle. Metsä muistutti jälleen Okanaganin maastoa. Loivia rinteitä ja harvaa vanhaa mäntymetsää. Lajistokin oli tuttua Okanaganista: lännenpiivi, kultatikka, sieppotikka, valkokulmanakkeli, mäntynakkeli, pensassieppari, tammitangara ja tummajunkko. Metsälammen yllä taivaalla kaarteli amerikanhiirihaukka. Yritin jälleen kuvata arkaa liuskerastulia. Vaikka lintu istahti kauas männyn latvaan laulamaan, ehti se lennähtää tiehensä, ennen kuin sain sitä nauhalle. Isohaukkakehrääjä kaarteli korkealla ja kenttäsiirkkuli lauloi, kun palasimme lyhyen aamuretken jälkeen päätielle. Matka jatkui Cache Creekistä nyt ykköstietä edelleen etelään. Tuttu Fraser- joki ilmestyi jälleen päätien vierelle rotkon pohjalle. Pysähdyimme toviksi Skihist Provincial Parkiin. Leirintäalueen mäntymetsärinteellä oli valkokulmanakkeli, poikueellinen täpläpipiloja (*Pipilo maculatus*) ja pikkukäpylintuja (*Loxia curvirostra*). Rinteellä oli runsaasti pieniä maaoravia, kuten kaikkialla havumetsävyöhykkeellä sisämaan kierroksemme varrella.

Jatkoimme rankkaa aamuista ajomatkaamme moottoritieksi muuttunutta valtatie ykköstä. Saavuimme ruuhkaiseen Vancouveriin klo 11.00. Suunnistimme kaupungin eteläisen osan halki suoraan Deltan kaupunkiin ja Tsawwassenin lauttasatamaan. Asetuimme Vancouverin saarelle vievän lautan autojonoon. Lautta lähti klo 13.00 ja kustansi 43€ (3 henkeä+auto).

Joimme lautan baarissa kahvit ja lähdimme takaisin autokannelle. Lauttamatka kesti peräti 1,5 tuntia ja reitti kulki aika ajoin USA:n aluevesillä. Rajanveto näytti kartalla sen verran erikoiselta. Reilun puolen tunnin seilaamisen jälkeen alkoi meri kaukana lautan länsipuolella kuohahdella. Nostin kiikarit silmille. Ei mitään. Äkkiä kuvaruutuun kohosi kiiltävä pyöreä mustavalkoinen valas, jonka korkea selkäevä erottui kauas. Miekkavalaita! Tarkemmin katsoen niitä eteni kymmenen yksilön parvi suoraan kohti meitä. Vuorotellen ne kohosivat pintaan ja katosivat taas vauhdikkaasti meren uumeniin. Välillä niitä kohosi pintaan kolmekin kerrallaan. Lautta eteni sen verran nopeasti, että parvi ohitti meidät lautan perän kautta oikealta. Jukka kuvasi koko ajan, videokamera kävi minunkin kädessäni. Elämäni ensimmäiset valaat!

Lähestyessämme koko British Columbian provinssin ja samalla Vancouverin saaren pääkaupungin, Victorian, satamaa tarkkailimme luodoilla lepäileviä hyljeparvia. Sisäsaariston yllä kaarteli kalkkunakondoreja 11 ja valkopäämerikotkia 9. Merellä sukelteli marmorimurreja (*Brachyramphus marmoratus*) ja

tyynenmerenriskilöitä (*Cepphus columba*). Saavuimme Victorian lauttasatamaan Sidneyyn klo 14.30.

Ajoimme Victorian Kings Pondin omakotiasutusalueelle etsimään kolibreja. Hajaannuimme kävelemään kaduille. Tavoitteena oli löytää harvalukuinen rubiinipartakolibri (*Calypte anna*) jonkin talon pihasta. Reilun puolen tunnin etsinnän jälkeen yksinäinen kolibri surautti erään talon mesiautomaatille. Rubiinipartakolibri! Palatessamme Jukan kanssa katua ylös, tiedusteli eräs vanhempi herra, mitä oikein olimme tekemässä. Kerrottuamme lintutavoitteistamme, hän kysyi kiinnostaisiko meitä nähdä kyyhkyhaukka (*Accipiter cooperii*). Myöntävän vastauksen saatuaan, hän ohjasi meidät suuren omakotitalon takapihalle. Kohta hän osoitti takapihan suuren tammen latvukseen. Siellä koki kaksi nuorta kyyhkyhaukkaa. Pian vanha koiras toi saalista poikasille ja perheen naaraskin näyttäytyi. Ihmettelimme tuuriamme ja jutustelimme ystävällisen isännän kanssa. Tämä kertoi, että Andy Stewart, paikallinen haukkarengastaja oli vastikään käynyt rengastamassa haukat vielä kun ne olivat pesässä. Ihmettelimme samalla vihaisesti takapihallaan viittilöivää naapuritalon emäntää. Hän hätyytteli pihan perennapenkkejä mutustelevaa muuli-peuraa loitommas.

Postuimme tyytyväisinä King's Pondista. Lähtiessämme kaarteli vielä yksi kyyhkyhaukka taivaalla. Vierailimme läheisen Viaduct Flatsin kosteikolla. Amerikantyllejä oli paikalla kosolti 12 ad ja 4 pull. Lisäksi kanadanhanhia, sinisorsia, harmaasorsia ja amerikanhiirihaukka.

Illansuussa klo 18 aloitimme siirtymisen kohti suuren Vancouverin saaren länsirantaa. Matkaa oli sen verran paljon (320km), että osa etapista oli tehtävä jo illalla. Olimme sopineet seuraavan aamun meriretken treffit länsirannikon Tofinon satamaan aamukahdeksaksi. Alkumatkasta ajoimme moottoritietä 1 Victoriasta Nanaimoon. Ladysmithin seudulla havaitsimme kolme amerikanpalo-kärkeä (*Dryocopus pileatus*) lennossa tien yli.

Nanaimon jälkeen ajoimme aluksi valtatie 19 ja kurvasimme sitten länsirannalle johtavalle kantatie 4:lle. Noin klo 21 saavuimme Port Albernin kaupunkiin, jossa etsimme motellin yöpymistä varten. Pikkukaupungin laidalta löytyikin Redford Motor Inn, jossa yö kustansi 51 € (3 henkeä+koira). Käytössä oli kaksi tilavaa makuuhuonetta. Leppoisa suihku, Moose-beeriä ja iltahuuto. Laitoin herätyskellon puoli viideksi soimaan ja kävimme väsyneinä yöpuulle.

9.7. Tyynen meren veneretki Tofinosta. Meristaijia Uclueletissä. Takaisin mantereelle.

Herätys Port Albernin motellissa tapahtui paniikinomaisesti. Herätyskello oli soinnut omia aikojaan aamuyöllä. Onneksi Jukka heräsi sentään klo 5.15 ja pölläytti koko porukan ylös. Pitkän matkan rasiutukset näkyivät retkueessamme umpisikeänä unena. Pakkasimme kiireellä tavarat autoon. Aikaa saaren länsirannalle siirtymiseen jäi reilut kaksi tuntia, mutta matkaa mutkaista vuoristotietä oli vielä edessä 125 km. Sää: 100 %, tyyntä, +15 C, tihkusadetta.

Ehdimme sopivasti Tofinon satamaan ennen aamukahdeksaa. Tyynenmeren veneretken oli määrä alkaa kotvasen kuluttua. Säätila kiinnosti toki, sillä meri on suuri ja määränpää tuntematon. Onneksi tihkusade oli loppumassa ja vaikka taivas olikin pilvessä ei tuuli ollut mitenkään kova. Paikalliset totesivatkin, että meillä oli sään suhteen onnea. Vancouverin saaren länsirannikko on Poh-

jois-Amerikan sateisimpia seutuja. Itse asiassa jo saaren itärannalla vuoriston takana sataa huomattavasti vähemmän.

Merilintuoppaamme Adrian Dorst saapui hiukan ennen kahdeksaa rinteen alla olevaan pikkusatamaan. Kipparimme käänteli veneensä laituriin. Satamassa liikkui vähän porukkaa. Kalastus- ja turistiveneitä oli jonkin verran laiturissa. Veneretkelle oli lähdössä yhteensä kuusi asiakasta, opas ja kippari. Sopivasti ajallaan kippari irrotti köydet ja ohjasi katetun moottoriveneen merelle. Jännityksen sekaisin tuntein katselin harmaata taivasta, jossa pilvet roikkuivat alhaalla. Sade oli kokonaan tauonnut ajaessamme vuonomaista lahtea pitkin kohti ulapan reunaa. Kohta saavuimme avomerren reunaan. Edessämme avautui loputon ulappa, vain muutamia pieniä sisäsaaria oli rannikon edustalla. Uskomattoman hieno Tyyni Valtameri näytti lempeimmän puolensa. Meren pinta oli tyyni, vain laajat mainingit keinuttivat loivasti seuruettamme. Tarkkailimme herkeämättä saaria ja ulapan pintaa. Oppaamme Adrian Dorst oli muuttanut aikoinaan Saksasta ja hän on vetänyt meriretkiä Tofinon saaristoon jo seitsemäntoista vuoden ajan.

Adrian selosti meille matkasuunnitelmaa. Tarkoituksena oli yksinkertaisesti tehdä lyhyt merikierros erään merilintujen pesimäsaaren ympäristössä. Matkaa rannikolta saarille oli vain parisenkymmentä kilometriä, joten varsinaiselle syvälle ulapalle emme päässeet. Saimme kuitenkin pian havaita, että katseltavaa oli lähempänäkin rantaa. Ensimmäiset marmorimurrit sukeltelivat mainingeissa. Vedessä kelluvat linnut oli tosiaan helppo havaita tyyneltä pinnalta. Meillä oli tosiaan sään suhteen tuuria!

Muutamia ulappamerimetsoja (*Phalacrocorax pelagicus*) lensi ohitsemme ja tyynenmerenriskilät (*Cepphus columba*) sukeltelivat sisäsaarten rannoilla. Kohta Adrian ilmoitti ensimmäiset sarvikiislasit (*Cerorhinca monocerata*). Ne lensivät jonossa veneen ohi omituinen pikku sarvi nokan päällä töröttäen. Ulompana tulivat vastaan ensimmäiset etelänkiislat (*Uria aalge*). Vihdoin kohetasimme myös erään koko retkemme päätavoitteista: töyhtölunni! (*Fratercula cirrhata*). Suurikokoinen musta merilintu, jonka nokka on todella värikäs ja suuri. Lisäksi linnun pääläella on suuret valkoiset töyhdöt. Upeaa!

Lähestyimme horisontissa erottuvaa merilintusaarta. Amerikanisoloikkeja (*Larus claucescens*) ja preerialokkeja (*Larus californicus*) lentelivät suurina parvina, kun tulimme melko matalille tummille ja kivikkoisille saarille. Saaret olivat pieniä, eikä mitään merilintujen vellovaa pilveä ollut havaittavissa. Saaren laella istui alaskanmeriharakoita (*Haematopus bachmani*) ja töyhtölunneja. Sarvikiislasia lenteli silloin tällöin ohitsemme, kun kapteeni alkoi kiertää suurinta saarta lähietäisyydellä. Pujahdimme kahden matalan saaren välistä ja tällöin havaitsimme kivillä kahlaajia: tyrskykahlaajia (*Aphiza virgata*) ja alaskankarikukkoja (*Arenaria melanocephala*). Linnut tepastelivat leväisten kivien kupeilla. Taustalle lepäsi parvi virta-alleja samoilla leväterasseilla. Salmen kohdalla Adrian ilmoitti havainneensa kivien taa lennähtäneen harmaaviklon (*Heteroscelus incanus*). Valitettavasti kukaan muu seurueestamme ei ehtinyt lintua havaitsemaan. Se lensi luotojen taa, eikä tullut enää näkyviin. Harmillista. Matka jatkui kohti ulappaa loivasti takaisin rannikolle kiertäen. Ruokkilintuja kellui tasaisin välein meren pinnassa. Etelänkiislojen ja marmorimurrien seassa oli sarvikiislasia ja joitakin töyhtölunneja. Kohta ilmestyi pintaan kaksi ulappakiislasta (*Ptychoramphus aleuticus*). Niitä havaitsimme yhteensä seitsemän. Pinnassa lepäili myös vesipääskyjä (*Phalaropus lobatus*). Merellä muutavien arktisten kahlaajien muutto oli sopivasti alkanut.

Hetken seilattuamme ilmestyi horisonttiin muutamia nokiliitäjiä (*Puffinus griseus*). Ne kaartelivat rauhallisen meren pinnassa maininkeja seurailen Merellä liikkui myös pieniä vesilintujonoja. Pilkkasiivet (*Melanitta fusca stejnegeri*) ja pilkkaniskat (*Melanitta perspicillata*) olivat liikkeellä. Ohitimme muutamia lokkien pesimäsaaria. Pääosa linnuista oli amerikanisolokkeja, mutta eräällä saarella havaitsimme suurikokoisen amerikanmerilokin (*Larus occidentalis*) ja kohta lokkiparvessa lennähti upea siniharmaa meksikonlokki (*Larus heermanni*), jonka siivissä erottuivat tunnusomaiset vaaleat laikut.

Meriretkemme alkoi lähestyä päätöstään ja kurvasimme tyytyväisinä takaisin satamaan. Hoidimme muodollisuudet (60€/henkilö) ja keskustelimme lyhyesti vielä Adrianin kanssa. Sitten lähdimme Tofinosta länteen sijaitsevalle hiekkarannalle Combers Beachille. Ranta oli tyhjä, mutta edustan saarilla lepäili jättimäisiä merileijonien suurena laumana. Taustan metsiköstä kuului rauhallinen korpirastaan viheltely. Ajoimme rantatietä etelään, pieneen ihastuttavaan Uclueletin rannikkokylään. Matalat puutalot kaislakattoineen reunustivat kylätietä. Ajoimme kylän edustan niemessä olevan majakan äärelle. Paikka oli nimeltään Amphitrite Point ja sinne alkoi kerääntyä runsaasti turisteja puolen päivän lähestyessä.

Kävelimme niemen kärkeä kohti. Matalien pensaikkojen väliin oli tehty käytäviä ja pikkuisia levähdyspaikkoja istumiseen. Asetuimme eräälle levähdyspaikalle stajaamaan. Edustalla avautui laaja näkymä merelle, jonka pinnassa oli jatkuvaa lintuliikennettä.

Amerikanisolokit ja preerialokit risteilevät rannikolla. Pieniä *Melanitta*-rihmoja eteni pinnassa eri suuntiin. Myös ruokkilintuja oli liikkeellä: etelänkiislojen ja sarvikiislasten joukossa oli joitakin töyhtölunneja. Lähempänä rantaa kellui marmorimurreja pareittain. Äkkiä erottui melko lähellä rantaa kaksi poikkeavan näköistä pientä ruokkilintua. Mustakurkkumurreja (*Synthliborambus antiquus*)!

Linnut erottuivat hyvin kaukoputken kuvassa valkeavatsaisina ja mustakurkkuisina. Kauempana ulapalla kaarteli nokiliitäjiä ja 2kv pikkukajava (*Rissa tridactyla*) eteni pohjoiseen. Meri oli sen oloinen, että mitä tahansa saattoi olla liikkeellä. Koko ajan jostain suunnasta saapui lintuja. Nyt kulki edestämme meksikonlokki. Seuraavaksi pinnassa eteni tundrakuikka (*Gavia pasifica*), se maailman viides kuikkalintulaji. Lintu oli väriltään kuin kuikka, mutta hento nokka ja roikkuva pään asento viittasivat pikemminkin kaakkuriin. Kohta rannan editse viiletti vanha kaakkuri (*Gavia stellata*).

Tyynenmerenriskilät sukeltelivat lähimpien luotojen edustalla ja kohta laskeutui mereen parvi tyrskymerimetsoja (*Phalacrocorax penicillatus*). Ne olivat kooltaan suurimpien merimetsojen luokkaa mutta muodoltaan sirompia. Vanhojen lintujen nokan tyvellä on sinikeltainen laikku.

Äkkiä rannikon edustalla kohosi valaan hengityssuihku! Pian otus paljasti lyhyeksi hetkeksi selkensä profiiliin. Ryhmyt ja suuri koko paljastivat sen ryhävaalaaksi. Pari kertaa se käväisi pinnassa ja katosi syvyyksiin. Vähän aikaa lintuliikennettä seurattuamme ilmestyi aivan rannikon edustalle jälleen pieni ryhmä valaita. Nyt olivat kyseessä pienemmät harmaavalaat. Niitä oli parvessa kaksi tai kolme ja ne etenivät rannikkoa seuraten pohjoiseen. Pari kertaa kohosi erään harmaavalaan pyrstö rauhallisesti ilmaan ennen sukellusta. Tuijotin muutaman turistin kanssa mykkänä meren näytelmää. Vähän matkan päässä seurasi parvea suuri kumivene, jossa valassafarilaiset nauttivat elämyksensä.

Valitettavasti aikataulumme Uclueletissa alkoi lähestyä loppuaan. Merellä lintu- ja valasliikenne jatkui edelleen, mutta ehtiäksemme illan viimeisille lautoille, oli meidän lähdettävä kohti Nanaimoa. Jukka tiesi, että tuuli oli ollut meille otollinen, sillä läheskään aina merilinnut eivät liiku näin lähellä rantaa ja näin sankoin joukoin. Pitkin hampain mutta tyytyväisinä lähdimme tietä 4 takaisin kohti saaren itärantaa.

Vuorilla alkoi jälleen sade. Mutkainen tie kulki solien ja sisäjärvien ohi. Saaren keskiosien vuorten korkeimmat huiput kohoavat lumipeitteisinä yli kahden kilometrin korkeuteen. Kauempana merellä rannan profiili jyrkkenee nopeasti ja pohja on äkkiä jo yli kolmen kilometrin syvyydellä. Aika jyrkkä pudotus siis! Vuoriston jälkeen maasto tasaantui hieman. Ajoneuvoliikenne oli vilkasta. Kuljimme jonossa matkailuautojen ja maastureiden seassa. Tien varressa alkoi olla järeää metsikköä. Lähellä Port Albernia pysähdyimme metsikköön levähdysalueelle. Turistien autoja oli pysäköintipaikat täynnään. Karauttipa paikalle ryhmä suuria Harrikoitakin. Sade jatkui, mutta porukka oli selvästikin siihen totunut. Nyt olimme maailman pohjoisimpien sademetsien äärellä.

Teimme lyhyen kävelyn metsään. Näky oli mykistävä. Suurimmat Douglaskuuset kohosivat 50-60 metrin korkeuteen. Tyveltä ne olivat useiden metrien paksuisia. Viereiset jättituijat olivat nekin varmaan 30-40 metrisiä. Mikä ihmisellistä, olivat metsän lännenhemlokitkin lähes 30-metrisiä! Puiden oksien päällä ja rungoilla oli paksu sammalkerros. Maan pinnassa ei kasvanut pensaita tai varpuja, vain sanikkaisia. Näky oli todella kuin sademetsästä. Maan pinnalla oli hyvin varjoisaa ja poluilla kävelevät ihmiset näyttivät todella pikkuisilta järeiden runkojen tyvellä.

Saavuimme lopulta itärannikon Nanaimon lauttasatamaan, juuri sopivasti, sillä lautta mantereelle lähti klo 16.00. Matka kohti Vancouveria sujui leppoisasti. Oli kuitenkin epäselvää mahtuisimmeko Vancouverista Gibsonsiin lähtevälle seuraavalle lautalle. Saavuimme Vancouverin Horseshoe Bayhin klo 17.40 ja sataman valtava automäärä kertoi meille oitis, ettei seuraavalle lautalle Gibsonsien Langdaleen olisi enää tilaa.

Kiire oli siis ohi. Ajoimme Mazdan lauttajonoon ja lähdimme Syömään eräseen publiin Horseshoe Bayn sataman puistossa. Oli perjantai-ilta ja kanukit alkoivat viettää viikonloppua. Puisto ja sen läheiset baarit olivat täynnään väkeä. Nautimme olutta ja sopivat annokset syömistä. Seuraava Gibsonsien lautta lähti klo 20.00 ja saavuimme Langdaleen klo 20.50. Ajoimme vesiaseman kautta suoraan ylös Gower Point Roadille. Pitkä kierros Kanadassa oli päättynyt ja se tuntui kyllä kintereissä. Automatkaa oli kertynyt kierroksella peräti 6125 km! Purimme lastin autosta, kävimme suihkussa ja nautimme iltakahvit. Tuliaisassistani löytyi ansaittua Remy Martinia, jota siemailimme iltahuudon aikana. Sovimme, ettei aamulla ollut paineita maastoon, vaan ottaisimme tulevan päivän leppoisasti. Nukkumaan 00.30.

10.7. Leppoisaa retkeilyä Gibsonsissa. Upea ilta Gospel Rockissa.

Heräsimme voipuneina klo 7.30. Yöllä ei uni meinannut tulla, sillä menneen matkan tapahtumat vilistivät silmissä. Lopulta nukuin kuitenkin sikeästi – niin ainakin naapurihuoneessa olleet A&J väittivät!

Sunshine Coast kylpi sateessa aamukahdeksaan. Tämän jälkeen sää pou-taantui ja ennen puolta päivää aurinko paistoi ja lämpöä mukavat +22 C. Rauhallisen aamukahvittelun lomassa seurasimme lintulaudan elämää. Kultatikka, täpläpipilo, pihapunavarpunen ja kettukolibrit kansoittivat ruokinnan. Pihan vaahterassa teki punamahlatikka lisää reikiä mahlarivistöön. Niitä oli kymmenittäin useissa säännöllisissä riveissä. Lintu kävi lipomassa valuvaa mahlaa reijistä.

Kävelin jyrkän rinteiden alas Chaster Parkiin meren rannalle. Istahdin suurelle ajopuulle ja katselin meren leppoisaa liikennettä. Kolme loistoristeilijää kulki salmessa kohti Pohjoista. Ne olivat matkalla Alaskaan. Ohi kulki myös hinaaja ja suuri tukkilautta, jolla lepäili lukuisia kirjohylkeitä. Helppoa ja ilmaista kyytiä! Paikalliset viehättävän omakotilähiön ihmiset olivat ulkoiluttamassa lemmikkejään. Kuvailin edustan marmorimurreja. Niitä oli peräti 39 yksilöä eri puolilla. Tämä pieni ruokkilintu pesii kaukana rannikkovuorten rinteillä kuusen oksilla! Lahden pohjukassa sukelteli amerikanjääkuikka ja rannan somerikolla ruokaili tuttu alaskanmeriharakkaparvi seuranaan kanadanhanhia. Jukka ilmestyi rantaan Jimmyn kanssa. Kohta rannan edestä viiletti 2kv tundrakuikka. Palasimme ylös nauttimaan myöhäistä aamiaista.

Levon jälkeen kävin edelleen kuvaamassa lintuja Chaster Parkissa. Jukka tuli iltapäivällä autolla alas rantaan ja lähdimme iltaretkelle tutuille lähialueen lintupaikoille. Kävimme Amelien vanhempien kotona ihmettelemässä uutta koristeallasta, jossa oli runsaasti sammakoita. Jatkoimme Jukan kanssa läheiselle Wilson Creek Estuarylle. Siellä pääsin kuvaamaan leppoisassa iltavalossa neljää valkopäämerikotkaa. Rannassa kalasteli neljä sepelkalastajaa ja amerikanharmaahaikara. Rannan lietteillä ruokaili 10 amerikansirriä (*Calidris minutilla*) ja tundrasirri (*Calidris mauri*). Kauempana merellä lepäili eräällä luodolla 20 tyrskykahlaajaa ja 15 virta-allia. Rannan pensaistossa lauloi juovapääsirkku ja täpläpipilo.

Haimme Amelien taas messiin ja kävimme kaupassa Gibsonsinkin keskustassa. Illan päätteeksi ajoimme vielä Gospel Rockin kalliometsään. Ihmettelimme mittavia karhunvattukasvustoja. Marjat olivat suuria ja makoisia. Jukka manasi kasvia, sillä se kasvoi nopeasti ja peitti helposti verkkolinjat. Rengastajan arkea.

Ilta Gospel Rockissa oli upea. Sää oli täysin selkeä ja tyyni. Kalliometsän puissa oli elämää. Korkeaan kelson laskeutui amerikanpalokärki (*Dryocopus pileatus*). Punarintarastas istui rauhallisena punarunkoisen lännenmansikka-puun oksalla. Kohta oksalle lennähti iltavalossa upeasti hohtava kultatikka. Varpuslinnut säikähtivät ampuhaukkaa, joka laskeutui kauempana rinteellä olevan kelon latvaan. Taivaalla kaarteli parvi mustakiitäjiä (*Cypseloides niger*). Tarhapeukaloinen (*Thryomanes bewickii*) ja punasilmävireo ihastuttivat laulullaan. Kerrassaan loistava päätös Gibsonsinkin retkeilylle.

Palasimme Gower Point Roadille ja nautimme Amelien laittaman makoisin punalohipäivällisen. Kyseinen lohi on kuuluisa pitkistä jokivaelluksistaan Pohjois-Amerikan länsirannikon jokivesissä. Päivällisen jälkeen katsoimme kuvia, teimme iltahuudon Remy Martinin voimalla. Pakkasin laukut valmiiksi. Aamulla oli varhainen lähtö Vancouveriin ja seuraavana iltana olisi aika jättää Kanada. Yöpuulle mukavien törinöiden päätteeksi klo 00.15.

11.7. Viimeinen päivä Kanadassa. Retkeilyä Vancouverin lintupaikoilla. Paluulento Eurooppaan.

Viimeisen retkipäivän herätys tapahtui varhain klo 4.45. Ulkona vallitsi jälleen sumuinen sadesää: 100%, 1-2 m/s W, +15 C, sakeaa sumutihkua. Nautimme aamukahvit ja pakkasimme kamat autoon. Hyvästelin Amelien ja lähdimme Jukan kanssa sateessa kohti Langdalen lauttasatamaa klo 5.45.

Saavuimme satamaan kovassa sumutihkusateessa. Läheisen jättituijan latvaan asettui laulamaan komea amerikankirjorastas. Siirryimme lauttaan, joka lähti Vancouverin puolelle klo 6.20. Tapasimme lautalla Amelien vanhemmat, jotka olivat lähdössä USA:n puolelle Seattleen lomailemaan. Matka sujui leväten ja rantauduimme Horseshoe Bayyn klo 7.10. Ajoimme kovassa sateessa kohti Vancouveria. Liikenne oli vilkasta kulkiessamme kaupungin itäreunalle. Samalla sade loppui sopivasti.

Saavuimme Colony Farmin viljely- ja kosteikkoalueelle. Teimme pitkän kävelyn pensaikkojen reunustamalla avomaalla, jota halkoi leveä kanaali. Tapasimme alueella amerikanharmaahaikaran, amerikankaulushaikaran, ja viherhaikaran (*Butorides virescens*). Kanaalissa uiskenteli useita morsiosorsapoikueita (*Aix sponsa*) ja harmaasorsia. Odotetuin laji, harjakoskelo (*Mergus cucullatus*) löytyi kanaalin pohjukasta. Naaras paimensi kahta poikastaan. Pienemmistä linnuista tapasimme sepelkalastajan, pihatyrannin, naamiokerttulin ja laulusirkun. Kanaalin varrelta kuului härkäsammakon törähtelyä ja puusillalla lojui tallattu sukkanauhakäärme. Rinteeltä kuului kojoottien ulvontaa ja kyltit varoittivat aiheellisesti karhuista; polulla oli läjä karhunpaskaa! Jatkoimme matkaamme nyt kohti Vancouverin eteläosien viljelyksiä ja Deltan kaupunkia. Joimme aamukahvit Tim Hortonsilla ja tapasimme Jukan paikallisen lintuharrastajakaverin Rick Toochnin. Hän lupautui ystävällisesti esittelemään Vancouverin lintupaikkoja.

Ajoimme ensin Deltan laajoille vehnälakeuksille. Yllätyksekseni sain kuulla, että alueella eli tornipöllöjä. Rick lupasi yrittää löytää kauan etsimäni lajin. Olishan hienoa, että se löytyisi Kanadasta. Eräällä metsikköalueella oli havupuita, joissa pöllöt usein päivehtivät. Puu toisensa jälkeen tarkastettiin – tuloksetta. Erään lehvästön latvustossa esitteli itseään kaunis Bullock's Oriole (*Icterus bullockii*).

Ajoimme erään maaseutukylän taajamaan. Rick suositteli erään suuren maatilan suurten ulkorakennusten ja latojen tarkistamista. Hän suositteli kuitenkin myös luvan kysymistä tilalta. Lähdimme Jukan kanssa päärakennukselle, josta tilan emäntä hieman epävarmana avasi oven. Jukka venytti murteensa niin maalaiseksi kuin osasi: "Good morning ma'm. We've heard that there's a Baaarn Owl in your baaarn. We wonder if we could check out your baaarns?" Kuulosti aivan siltä kuin naapurin maalaisukko olisi kysellyt naapurin emännältä jotain. Jukalta puuttui enää kauhtunut olkihattu päästä ja heinänkorsi suupielestä! Lupa latojen tarkastukseen heltisi.

Tutkimme suuret piharakennukset yksi toisensa jälkeen, mutta turhaan. Viimeisenä oli pienempi ränsistynyt lato kylätien toisella puolella. Siinä oli sisäkatto ja Jukka kehotti minua kiipeämään laipion läpi johtavia tikkaita. Kiivetessäni ylös pimeään, havahduin vaalean hoikan pöllön käännähtävän päätysei-

nän hirrellä. Nopeasti sorjasiipinen tornipöllö (Tyto alba) nousi siivilleen ja lensi vastapäisen seinän aukosta ulkoilmaan. Loistavaa! Kiittelin Rickiä kädestä pitäen.

Matkamme jatkui kohti rannikkoa. Pysähdyimme Vancouverin hiilisataman laajoille vuorovesilietteilte. Laskin lietteiltä 600 amerikanharmaahaikaraa! Paikalla päivysti räyskiä, rengasnokkalokkeja, amerikanhiirihaukka ja ameri-
kantuulihaukka.

Seuraavaksi vierailimme Reifelin linnustonsuojelualueella. Kosteikkomainen alue sijaitsee meren osmankäämirannan tuntumassa. Siellä on opastuskeskus, myymälä ja laaja polkuverkosto. Koska oli sunnuntai, alkoi alueella parveilla paljon kansaa.

Maksoimme itsemme sisään ja ihmettelimme sinisorsien seurassa sukeltelua kesyä amerikanpunasotkaa. Kauempana altaalla sukelteli nuori harjakoskelo. Jatkoimme matkaamme rannan poluille. Rick kulki edellä, perässään iso lauma nuoria kanadanhanhia. Rantaan lensi kaksi hietakurkea (Grus canadensis). Ne olivat puolikesyjä ja varoituskylttien mukaan jopa aggressiivisia. Altailla lepäsi muutamia amerikanvikloja (Tringa melanoleuca), joiden joukossa nukkui koko retken ainoa rämekurppelo (Limnodromus griseus). Taivaalla kaarteli ainakin 5 valkopäämerikotkaa ja parkkialueen yllä lenteli sinipääsky (Progne subis).

Seuraavaksi ajoimme Boundary Bayn rantaan tielle 102. Tie kulki suuren merenlahden rantavallilla. Auto oli pakko jättää vallin taakse. Lähdimme kävelemään laskuvesilietteilte, joita riitti silmäkantamattomiin. Tämä oli Rickin suosikkialuetta, sillä hän on kahlaajaekspertti. Vaikka kahlaajamuutto oli vasta aluillaan, löytyi lietteiltä mukavasti lepäileviä kahlaajia: tundrasirri 100p+500 sp, amerikansirri 20p, kanadantylli (Charadrius semipalmatus) 50p ja kanadansirri (Calidris pusilla) 3p. Merellä muutti komea 120:n tundrakurmitsan (Pluvialis squatarola) parvi etelään.

Oli jo myöhäinen iltapäivä ja matkaa lentokentälle kosolti. Siispä hyvästelimme Rickin puolisoineen ja ajoimme Jukan kanssa viimeiseen kohteeseen.

Oli hienoa päättää Kanadanretki upealle lintupaikalle Iona Sewage Lagoonsille. Sää: 50%, 1-2m/s W, +25 C. Paikka oli aivan lentokentän vieressä, joten saatoimme retkeillä aivan matkani loppuun asti. Kuljimme Ionan portista tuttua polkua puhdistamon lietealtille. Tilanne parin viikon takaisesta oli muuttunut. Kahlaajia oli koolla jo mukavasti. Tundrasirri 250p, amerikansirri 50p, kanadansirri 24p ja amerikanviklo 4p. Mielenkiintoa herättivät myös sirriparvesta löytyneet kaksi palsasirriä (Calidris melanotos). Perimmäiseltä altaalta löytyi lisäksi kahdeksan komeaa kesäpukuista tundrakurppeloa.

Vesilinnuista lammilla lepäili sinisiipitaviparikunta, viisi pikkulapasotkaa, sinisorsia ja kauempana sukelteli paksunokkauikku. Altailla kalasteli 20 amerikanharmaahaikaraa.

Matka päättyi sinne mistä se oli alkanutkin. Ionan altaat oli viimeinen retkikohde matkallani. Oli leppoisa päättää heikeä matka loistavalle lintupaikalle. Vaihdoin maastovaatteet kevyempiin ja pakkasin optiikan laukkuihin. Siirryimme vaitonaisina lentokentän suuntaan. Koneita nousi taajaan poutapilviselle taivaalle. Vaikka olin voipunut tapahtumarikkaasta ja osin rankastakin matkasta, olisin halunnut jatkaa retkeilyä. Normaalisti ulkomaanmatkalta kappaa lopuksi jo kotioloihin. Nyt olisin voinut surutta jatkaa oleskelua Kanadasa. Mutta matka oli lähestymässä päätöstään. Jukka saatteli minut terminaaliiin. Hyvästelimme. Lähdin ostoksille tax free-myymälään ja baariin oluelle.

Lufthansan lento Muncheniin lähti ajallaan klo 20.50. Katselin sinertäviä vuoria ja tyyntä merta ja alas jäävää kaupunkia, kun kone loittoni poutapilvien sekaan.

12.7. Yölenno Muncheniin. Lepäilyä terminaalissa. Lento Suomeen.

Heräsin yölennon päätteeksi. Matka-aikaa Muncheniin oli enää pari tuntia, mutta paikallinen aika osoitti jo olevan iltapäivä. Laskeuduimme Muncheniin kovassa sateessa klo 16.00. Tein ostoksia terminaalien kaupoissa ja valmistauduin Suomen lennolle terminaalien äärimmäisellä portilla. Lufthansan lento Helsinkiin lähti klo 19.20. Nyt alkoi jetlag selvästi tuntua. Nukuin koko matkan sikeästi mutta sen kummemmin lepäämättä. Laskeuduimme Helsinkiin klo 22.45. Alkoi viimeinen etappi Mäntyharjulle. Kotiin saavuin seuraavan päivän aamuyöllä klo 1.30. Matka oli päättynyt.